

MAGYAR L

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLO NYOMDA R-T.**
Törvényezéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Ülést tartott a képviselőház és a szenátus

Bucurestiből jelenti a rádió: A képv. előház és a szenátus kedd délután ismét megkezdte munkáját.

A képviselőházban megválasztották a két al-elnököt és sorshuzás utján kijelölték a bizottságok

tagjait.

A szenátusban a napirenden a trónbeszéd vi-
tája szerepelt.

Ugy a szenátus mint a képviselőház ülése la-
puk zártakor még tart.

Ion Cristu miniszter beszéde az ország külkereskedelmi helyzetéről

Bucurestiből jelenti a rádió: A Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében nagyjelentőségű gyűlés zajlott le hétfőn este. Az ország importőrei és exportőrei hallgatták meg Ion Cristu külkereskedelmi miniszter expozéját. A gyűlésen Negen elnök üdvözölte a magas vendéget, majd Ion Cristu emelkedett szólásra.

— Örömmel jöttem Önök közé — mondotta a miniszter — nem azért, hogy előadást tartsak, hanem azért hogy meghallgassam az Önök kívánásait. A kormány nevében kijelentem, hogy a kivétel és a behozatalra vonatkozó intézkedéseket a legszigorúbban fogjuk ellenőrizni és reméljük, hogy az eredmény nem is fog elmaradni. A magam részéről kijelentem, — mondotta végül a miniszter, — hogy ajtóm mindig nyitva fog állni mindazok előtt, akik jogos kívánásaikkal, sérel-

meikkel, bírálatokkal, vagy célirányos tanácsaik-
kal keresnek fel.

Ezután Ion Cristu miniszter a külkereske-
delmi helyzetet ismertette.

Stelian Popescut fogadta a propagandaügyi miniszter

Bucurestiből jelenti a rádió: Giurescu nemzeti propagandaügyi miniszter tegnap első ízben fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akikkel szívélyesen elbeszélgetett s megadta számukra a politikai helyzetet illetően a szükséges felvilágosításokat.

Bucurestiből jelenti a rádió: Constantin Giurescu propagandaügyi miniszter kedden délelőtt fogadta Eugen Siloti sofiai román meghatalmazott minisztert és Stelian Popescut az Universal főszerkesztőjét. Stelian Popescut kihallgatása bucarestii sajtókörökben élénk feltűnést keltett.

Welles londoni tárgyalásai az ellenzéki vezérekkel

Londonból jelenti (Rádió Bucuresti): Sumner Welles kedden délelőtt 9 óra 30 perckor az Egyesült Államok londoni követségére hajlatott. Kíséretében volt Moffath, a külügyi hivatal európai osztályának főnöke, tömött frak-
táskával. Welles 10 óra 30 perckor az amerikai nagykövetségen Attlee őrnagyot, a munkáspárt elnökét és Greenwoodot, a munkáspárt al-
elnökét, majd Sir Archibald Sinclairt, a liberális ellenzék vezérét fogadta. Később Sir John Simonnal villásreggelizett a külügyminis-
tériumban. Délután 4 óra 30 perckor Cadogan külügyi államtitkárral találkozott, 5 óra-
kor pedig a tengernagy hivatalba megy, ahol Churchill tengerészeti miniszterrel folytat meg-
beszélést.

Welles szokása szerint kedd reggel is korán kelt és reggeli után átolvasta a lapok je-
lentéseit a nemzetközi helyzet legújabb alakul-
ásáról.

Az eddigiek szerint Welles esütörtökön Párizson át Rómába utazik, hogy újból talál-
kozzék Mussolinivel és Cianoval.

Londonban olyan hírek terjedtek el, hogy Collijn, volt holland miniszterelnök az angol fővárosba érkezik, hogy Wellesel találkozzék.

Ribbentrop állítólagos békejavaslata

A belgrádi sajtó behatóan taglalja Ribben-
trop német külügyminiszter római látogatásá-
nak tényét és a Politika kapcsolatba hozza a látogatást Welles második olaszországi útjával. A Politika szerint Ribbentrop pápai kihallga-

tása mindenkiben azt a meggyőződést kelti,
hogy csak a békéről lehetett szó. A katolikus
egyház feje — írja a lap, — nem fogadott vol-
na egy államférfiat, ha a békére vonatkozó
legkevesebb kombináció is kizárt lett volna. A
pápával ágyuról beszélni nem lehet. Ribben-
trop bizonyos békejavaslatokat hozott magával,
amelyeket Mussolini adna át a csütörtökön
Rómába visszatérő Wellesnek. A lap értesülése
szerint a német javaslat a következő volna:
Szabad Lengyelország, szabad Csehszlovákia és
autonóm Ausztria német protektorátus alatt. A
lap maga is megjegyzi, hogy erre az értesülés-
re egyelőre semmi biztosítékot nyújtani nem
lehet, mindössze azt, hogy megbízható hely-
ről származik. Az esetben — fűzi tovább a lap
— ha Mussolini ezt a tervet Wellesnek átadja,
hogy juttassa el Rooseveltnak, ezzel közvetítő
szerepet vállal és úgy látszik, hogy az olasz
kormány feje hajlandó is erre, már csak azért
is, hogy Európát nagyobb katasztrófától meg-
mentse.

A Vreme is újabb békekezdeményezésről
ír. Megjegyzi a lap, hogy bizonyos körökben
nagy optimizmussal tekintenek Ribbentrop
tárgyalásai elé.

A francia lapok Ribbentrop olaszországi
útja tekintetében megegyeznek abban, hogy a
római megbeszélések főcélja újabb béke-offen-
ziva előkészítése volt. Az Ordre szerint a né-
metek szeretnék, ha az offenzívában Olaszország
mint közvetítő résztvenne. Sok jel — úgy-
mond — arra vall, hogy Olaszország új ér-
most elérkezett az ő ideje.

A gyermekélet és büntetőtörvénykönyv

(P. I.) Néhány hónappal ezelőtt már foglal-
koztunk a magzatelhajtás kérdésével. Akkor a
„Praxis medici” című Temesváron megjelenő
orvosi szaklap dr. Nagy Endre gyergyószent-
miklósi orvos tollából közölt cikkében mutat-
tunk rá az orvosi társadalom egy részének alap-
vető tévedéseire. Tettük ezt azért, mert a ter-
mészetörvények megdönthetetlen alapján álló
katolikus erkölcsi elveknek fenn kell han-
gozniuk akkor, amikor a veszedelmes tévedé-
seknek annyi szöszölője van sokszor saját kö-
reinkben is. Nálunk a kérdés már régen vajdu-
dik és pedig illetékes orvosi körökben. Az Erdé-
lyi Katolikus Népszövetség orvosi szakosztá-
lyát létesített, amely az orvostársadalom tekin-
télyének, jóhírnevének, az orvosi hivatás ma-
gaszton voltának a megvédésére is alakult azon-
kívül, hogy a mostani eltévelyedések kiküszö-
bölésére kihangsúlyozottan harcavigye a ka-
tolikus erkölcsi elvek nagy erejét. Örvendetes
az a tény, hogy az általános erkölcsi anarchia
dacára is nagyon sok orvos tömörült a nemes
cél érdekében és tiszteletreméltó elszántsággal
szállt szembe a divatos destruktív felfogásokkal.
Kétszeres tisztelettel hajtjuk meg fejünket azon
orvosok előtt, akik ebben a tömörülésben, de
azon kívül is bátran kiállnak az orvosi etika
igazi, nemes értelmezésének megvédésére. Két-
szeres tisztelettel — állítjuk — mert önmaga-
kat mulják felül, amikor ma már általánosan
vallott és gyakorolt elvek sodró áradatával
szállnak szembe és hősies kitartással képviselik
meggyőződésüket. A magzatelhajtás kérdése
akkor jutott nálunk fontosabb fordulópont-
hoz, amikor az 1934-es új büntetőtörvénykönyv
felvetette a kivételes esetekben törvényes fele-
lősséggel végezhető magzatelhajtások kérdését.
Románia püspökei akkor egyértelműleg fel-
emelték szavukat a keresztény erkölcsi örök el-
veinek az érvényesítésére. Ezzel kapcsolatban
a „Praxis medici” fentemlített cikke azt állít-
ja, hogy az Egyház álláspontja „túlhaladott,
egyáltalában nincs összhangban a modern tu-
dományokkal és a társadalommal, sőt ezekkel
egyenesen ellentétben van.” Azt is állítja to-
vábbá, hogy az új büntetőtörvénykönyv vitája
során a „püspöki kar szigorú állásfoglalásával
nagy befolyással volt a törvényhozó testületek-
re. A nagy harc eredménye mégis az lett, hogy
az orvosi társadalom, az ethica, eugenia és
társadalom megtalálták a közös platformot,
míg az egyház mereven megmaradt álláspont-
ja mellett.”

Ugyancsak ebben a cikkben olvassuk, hogy
„az 1939. évi Katolikus Nagygyűlésen, Csikszé-
redában megint szőnyegre került az abortus
kérdése és vitatkoztak a kollégák egymáshoz
erről a kérdésről, amely fölött szaktudósok
már igen sokat meditatáltak és amely vita, sze-
rény véleményem szerint, úgy az orvostudo-
mány, mint a társadalom részéről lezártnak
tekinthető.”

Ami igaz, az igaz. Ez az állítás egy kissé
merész, de mindenesetre korai volt. Merészség
ugyanis azt állítani, hogy az orvostudomány
lezárta ezt a vitát. Multikori cikkünkben,
amelyre fent hivatkoztunk, részletesen is-
mertettük az egyáltalán nem lezárt orvosi vita
mai állását Schütz Antal budapesti egyetemi
anár nyomán. Arra is rámutattunk, hogy a
magzatelhajtás kérdésének legmélyebb gyöke-

rei erkölcsi talajból nőnek ki. Az orvosi társadalomnak különösen az üzleti szellemű, divatos társadalmi betegségeket terjesztő része éppen nem hívatott arra, hogy a vitát lezárja.

De a társadalom sem tekinti lezártnak a vitát a maga részéről. Eppen ez az, ami a mostani cikk megírására késztetett. A társadalom irányító szerveinek és törvényeinek, ha kielégítően akarják betölteni szerepüket, hajlékonyan és rugalmasan kell hozzásimulniok a társadalom szükségleteihez. Ezt az elvet látjuk most érvényesülni, amikor az igazságügy-miniszter módosítani volt kénytelen a büntető-törvénykönyv 484. szakaszát, amely pedig dr. Nagy Endre cikkének megállapítása szerint „közös platform és a társadalom részéről is lezárt vitának tekinthető.” Jellemző az is bizonyos orvosi körök felfogására és tekintélyére, hogy a büntető-törvénykönyv fenti szakaszát az orvostudomány megállapításait korlátozó intézkedésnek tekintik. Tehát korlátozásnak, mivel a divatos orvosi indikációk a magzatelhajtás jogosult eseteinek egész légióját ismerik. Tulajdonképpen szabad, felelőtlen garázdálkodást akar takarni a sok nagyképu tudományoskodás nagyon sok esetben. A büntető-törvénykönyv 484. szakaszát pedig az orvosi társadalom felelőtlen része csak a felelősség áthárítására és szélesebbkörű angyalcsináló tevékenységre használta ki. Ezt ma kétségtelenül meg lehet állapítani. Erre vall az igazságügy-miniszter megszigorító intézkedésének a megindokolása is:

„A magzatelhajtás eseteinek nyilvántartása során az igazságügyminisztériumban megállapították, hogy az ilyen műtétek száma igen nagy az ország egyes vidékein s ezzel kapcsolatban a gyanu az, hogy könnyen lehet orvosi bizonyítványhoz jutni, ami a műtétek számának emelkedését okozza.

Az igazságügyminiszter ezért úgy döntött, hogy a 484. szakasz intézkedéseit a következőképpen módosítja:

Nem képez bűnös magzatelhajtást a terhesség műtéti úton, orvos által történt megszakítása, amennyiben erre az ügyészség előzetes engedélyt ad. Az ügyészség előzetes engedélye tehát minden esetben — életveszély esetén is szükséges.

Az ügyészség viszont csupán a következő esetekben adhat engedélyt orvosi beavatkozásra:

— Ha olyan életveszélyről van szó, mely másként el nem hárítható. 2. Ha a terhesség a nő betegségét súlyosbítja és életét veszélyezteti s nincs más mód a veszély elhárítására. 3. Ha a szülők egyike elmebajban szenved és bizonyosra vehető, hogy a születendő gyermek is elmebajos lesz.”

Könnyen lehet tehát orvosi bizonyítványhoz jutni! Ez az igazságügyminiszter hivatalos megállapítása adatok és számszerű kimutatások alapján. Ennyit ér tehát nagyon sok orvos orvosi lelkiismerete és az az eskü, amelyet felavatáskor tettek le, hogy mindig segítenek, ha módjukban áll és ha tudnak. Pedig erre az esküre és lelkiismeretre hívtakozott dr. Nagy Endre fent említett cikkében általánosan és oly nagy önértéssel!

Múltkori cikkünkben is utallunk bizonyos orvosi körök tág lelkiismeretére. Most, sajnos, hivatalos helyről, még pedig magas kormányzati tényező megállapításából kell állításunk igazolására utalnunk.

Ez tehát az a közös platform, amelyen az orvosi tudomány és a társadalom „modern, haladó” álláspontja találkozott. Örvendetes esemény az, hogy a társadalom örei észreveszik a bajokat és megfékézik „a modern, haladó orvostudomány” lelkiismeretlen garázdálkodását. Mert tulajdonképpen arról van csak szó, hogy laza lelkiismeret felelőtlen, romboló szabadossága köré biztonsági korlátozókat vonja-

nak a társadalom és az orvosi körök érdekében is. Minden orvosi eskü és kötelességtudás dacára meg kell védeni a társadalmat egyes orvosok lelkiismeretlenségével szemben. Rendet kell teremteni a titokzatosan besunnamó orvosi táskáknak és a divatos angyalcsinálók hóhércamrájának nevezhető bűnbarlangjainak poklában.

Ugy érezzük, hogy a mostani megszigorító intézkedés nem az utolsó lépés ebben a kérdésben. Lassan vissza kell térni az Egyház „maradi, túlhaladott” álláspontjához, amely az örökérvényű természet-törvények biztos alapján áll. Ha pedig a lelkiismeretlen orvosok garázdálkodása tovább tart, a törvény visszajönni lesz kénytelen megreformálni az orvosi lelkiismeretét és ebben a jobbérzésű orvosok fognak a legnagyobb segítséget nyújtani. Hogy még a „modernség és haladás” kérdéséhez is hozzájáruljunk, mint múltkori cikkünkben, most is Olaszországra hívatkozunk. Ebben az országban pedig az állami törvények és az Egyház felfogása teljes összhangban és gyümölcsöző együttműködésben örökös a nép testi és lelki egészsége felett. Ez az együttműködés egyáltalán nincs kárára Olaszországnak, amely fejlődésében páratlan nekitavaszkodás és megújulás képét mutatja. Olaszországot senki sem nevezheti „maradónak és merevnek”, amikor évtizedekre, sőt évszázadokra szóló forradalmi népjóléti alkotásokat valósít meg.

Múltkori cikkünkre eddig még nem kaptunk választ. Pedig katolikus orvostól elvárjuk, sőt kötelességként írhatjuk neki elő, hogy öntudatos katolikus társadalmunk előtt valljon színt. Mert népünk számára létkérdés az, hogy a jövő generációk sorsa kinek a kezében van. Egy bizonyos. A magzatelhajtás híveinek a kezében nem lehet.

.....

A finn parlament nagyfontosságú éjszakai ülése

Még a hajnali órákban is tartott a tanácskozás. Olasz lapok szerint közeli eshetőség a finn-orosz megegyezés

Rómából jelentik: (Rádió Bucuresti.) Az olasz lapok keddi reggeli jelentése szerint a finn-szovjet megegyezés néhány órány belül bekövetkezhet. Az amszterdami és stockholmi táviratok arról számolnak be, hogy a finn küldöttség, illetve csak Ryté és Paasikivi repülőgépen már vissza is tért Helsinkibe. Magukkal hozták a szovjet békejavaslatot és ennek áttanulmányozása végett ült össze hétfőn délután a parlament külügyi bizottsága, majd késő éjszaka a finn parlament, mely még a hajnali órákban is tanácskozott. Ebből politikai körökben arra következtetnek, hogy Finnország a békefeltételek elfogadása mellett foglalt állást.

A szovjet háromszor is terjesztett elő békejavaslatot.

A finn-orosz tárgyalások megkezdéséről az olasz lapok azt jelentik, hogy Paasikivi már két héttel ezelőtt átvette a szovjet-kormány első békefeltételeit Kolontai asszonytól, Oroszország stockholmi követétől. Finnország ezeket a javaslatokat elutasította. A szovjet erre még hevesebben támadt a karéliei földszoroson. Ezután a szovjet-kormány második javaslatot is terjesztett elő és ez már kedvezőbb volt. Eszerint a szovjet csak Tajpalét és Sumát kéri, míg Viipuri Finnország birtokában marad. A karéliei földszoros nagyrésze szovjet kézre kerül, de a szovjet hajlandó lemondani Petsamóról és az ottani nikkelbányákról, amelyek kihasználási joga harminc évre Angliát illeti. Lemondanak az oroszok Hankóról is és megelégszenek a Finn-öböl szigeteivel. A szovjet Hankónak csak harminc évre való átengedését kívánja s hírszerint a szovjet kormány hajlandó bérleti díjat fizetni Hankó birtoklásáért. Mindezekből megállapítható, hogy a szovjet javaslatok enyhébbek, mint októberben voltak.

Stockholmban még azt a kérdést vizsgálják meg, milyen biztosítékot adhat Finnországnak Svédország, hogy szovjet részről ne érje többé támadás. Stockholmban úgy értesülnek, hogy Svéd-

MEGGYULLADT, DAGADT LABAK

3 perc alatt megenyhülnek!

Egy olvasónk, aki egy moziban jegyszédőn a következőket írja: azhittem „le kell mandanom foglalkozásomról, borzalmas fájdalmaim miatt, amelyek szegény gyulladt lábaimat kínozták. Egy szerencsés napon megláttam egy cikket a Saltrates Rodell-ről. Vásároltam egy csomaggal beázott lábaimat ebbe a tejszerű fürdőbe és 3 perc múlva csodálatos módon megkönnyebültem. Azóta nincsenek többé láb-fájdalmaim”. Vásároljon még ma egy csomag Saltrates Rodell-t és vessen végett ki láb-fájdalmait. A legmakacsabb tyukszemek is könnyen kiemelhetők ez után a csodálatos kezelés után. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Garantált siker! ellenkező esetben visszakapja pénzét.

.....

ország felajánlja segítségét Finnországnak új védelmi vonal kiépítésére.

A szovjet csapatok körülzárták Viipurit.

A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése szerint hétfőn a szovjet csapatok Viipurit körülzárták és elfoglalták a város keleti és északi részét. Az öböl nyugati partján az oroszok sikeresen előnyomultak. Másutt gyalogsági ütközetek folytak. A szovjet légi erő sikeresen bombázta az ellenség katonai pontjait és lelőtt öt finn repülőgépet.

Ünnepiszentmisét, hálaadó istentiszteletet celebráltak a Szent Péter-templomban XII. Pius pápa koronázásának egyéves fordulójára alkalmából

Rómából jelentik (Rádió): Kedden délelőtt a római Szent Péter-templomban ünnepi szentmisét és hálaadó istentiszteletet celebráltak XII. Pius pápa koronázásának egyéves fordulójára alkalmából. Az ünnepi szentmisén megjelent a Szentatya, valamint a bíborosi testület Rómában tartózkodó tagjai s a vatikáni egyházi, polgári és diplomáciai előkelőségek.

Hitler üdvözlő távirata a pápához

Berlinből jelentik (Rádió Bucuresti): Hitler német birodalmi vezér és kancellár XII. Pius pápának táviratban fejezte ki jókívánatait pápává koronázásának évfordulójára alkalmából.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Magyarországon lényeges adóreformról terjesztenek elő törvény- javaslatot

Bajáról jelentik: Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Baja város díszpolgári oklevelének átvétele alkalmából két napot választói körében töltött. Vasárnap Baján díszbehívet adtak tiszteletére és a miniszter ennek során beszédet mondott. Utalt a jelenlegi háború helyzetére, melynek kihatásait Magyarország sem tudta elkerülni. Alkalmazkodnia kell tehát a fennálló viszonyokhoz és könnyen meg lehet, hogy valamely megszokott fogyasztási cikkről le kell mondani, vagy mással kell helyettesíteni. Egyszóval áldozatokat kell hozni. Gazdasági téren minden erővel fenn kell tartani a termelést, sőt fokozni is kell. Ugyanakkor az ipari termelést sem szabad elhanyagolni. Ma nincs baj a nyersanyagellátás tekintetében, de jöhetnek olyan idők, amikor nehézségek merülnek fel. Erre föl kell tehát készülni.

Rámutatott a miniszter arra, hogy Magyarország volt az első, ahol korszerű és kemény ár-ellenőrzést vezettek be, ami nagy sikerrel járt. Ennek következménye, hogy a többi semleges országokban sokkal nagyobb az áremelkedés, mint Magyarországon. Elmondotta ezután, hogy a bevételek fokozására van szükség. Első lépés ehhez a részvénytársaságok és általában a társulatok adójának jobb kidolgozása volt, másik az egyenes adók reformja, mely a nagyobb vagyonok és jövedelmek pótlékoló adózását fogja behozni. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot hűvét után terjesztik elő. Bevezetik az aggregatív adót is.

Száraz száj reggel

Ki ne ismerné ezt az érzést — és mily könnyen lehet ezen segíteni. Használjon egyszer reggel azonnal felkelés után a száj- és fogápoláshoz CHLORODONT fogpasztát. Ez felfrissíti, tisztítja a fogakat és olyan természetű sőt tartalmaz, amely használat közben oxigént termel. Így a nyálkamirigyeket fokozott tevékenységre serkenti és ezáltal természetes úton száj tisztításról gondoskodik és védi a fogakat.

Chlorodont fogpaszta

A békekísérleti tárgyalások Moszkvában

Még nincs megegyezés. Egyforma esélyek a békekötés és a háború folytatása között

Attekintés a külpolitika újabb fejleményein

(A bukaresti rádiószolgálat közlése alapján)

A nemzetközi érdeklődés homlokterében ma is az a három fontos tanácskozás áll, amelyet egyidőben folytattak le Rómában, Londonban és Moszkvában. De a három tanácskozás közül is a legfigyelmesebb figyelem a moszkvai megbeszélések felé fordul, mert az a finn-orosz háború végét, vagy további folytatását van hivatva eldönteni. Minthogy pedig a finn-orosz háború nem különálló momentumként jelentkezett, hanem napról-napra egyre világosabban beletartozott a nyugati háború keretébe, a finn-orosz békekötés messze-menő kihatással lehet a nyugati háború sorsára is.

Végző fokon a finn parlament határoz a tárgyalási alap elfogadásáról.

Molotov szovjet külügyi népbiztos hétfőn délután 2 órakor ismét fogadta a finn küldöttséget. Jó forrásból szerzett helsinki értesülés szerint megegyezésre még nem került sor. Általában eddig még semmiféle döntés nem történt. Érdekes különben, hogy a finn közvélemény csak hétfőn, a sajtó útján értesült arról, hogy miniszterelnöke Moszkvában tárgyalt az ellenféllel. A hír nagy meglepetést keltett.

Párizsba érkezett és megbízhatónak jelzett értesülés szerint a szovjetkormány lényegesen módosította a jelenlegi tárgyalások kezdetén tett ajánlatát. Állítólag Moszkva elállott attól a követelésétől, hogy a finnek engedjék át Petsamot és Viipurit, beleegyezett abba is, hogy a Mannerheim-vonal egyrésze megmaradjon a finneknek.

Helsinkiben olyan hírek is forgalomban vannak, hogy a szovjet kormány Moszkvában fegyverszünetet ajánlott fel a finn küldöttségnek a tárgyalások megkönnyítése céljából. Állítólag létrejött az első elvi közeledés és beszélnek arról is, hogy a finn küldöttség Rytü miniszterelnök vezetésével, hétfőn már el is hagyta Moszkvát. Hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, egyelőre nem lehet ellenőrizni. Tény az, hogy a finn delegáció hétfő estig még nem érkezett meg Stockholmba, amit Helsinki felé utba kell ejteni. A küldöttség — mondják ezek a hírek — magával hozza a javaslatokat, amelyeket tárgyalási alapul elfogadott. Erről a javaslatról a küldöttség tagjai először Mannerheimmal tárgyalnak

majd a politikai pártok vezetőivel, végül pedig a parlament elé terjesztik és az határoz végző fokon a tárgyalási alap felől.

A szovjet engedékeny, a finnek keményen tartják magukat. Segélykérés a nyugati hatalmakhoz?

A francia fővárosban feszült figyelemmel tekintenek Moszkva és Helsinki felé s egyben megállapítják, hogy a finnek diplomáciai téren éppen olyan keményen tartják magukat, mint a Mannerheim-vonalon. Legújabb helsinki távirat szerint szovjet részről határozott engedékenység nyilvánul meg, amit Párizsban azzal magyaráznak, hogy Moszkva a nyugati hatalmak nagyméretű beavatkozásától tartva, sürgősen véget akar vetni a háborúnak. A nyugati hatalmak — mondják Párizsban — készen állnak, hogy Finnország első segélykérésére teljes erővel fellépjenek az északi határon Chamberlain hétfői alsóházi kijelentése, mely a szövetségesek elhatározását tükrözte vissza, Párizsban általánosan lelkes helyesléssel fogadták. A francia közvélemény nem titkolja, hogy a finn harcát a francia harcát egyik fontos szakasza.

Párizsban egyébként nem erősítik meg azokat a híreket, hogy a finnek már is segélykérést intéztek volna a nyugati hatalmakhoz. A béketárgyalásokról eddig érkezett hírekből azonban úgy látszik, hogy a megegyezés kilátásai vasárnap óta megnövekedtek. A *Paris Soir* szerint a finnek minden területi engedményért kárpótlást kívánnak és nem hajlandók hozzájárulni egy demilitarizált körzet felállításához sem. A finn tárgyaló bizottság a hadsereg erős magartására támaszkodva, nem hajlandó szégyenteljes feltételeket elfogadni és ragaszkodik ahhoz, hogy a megköthető békét német-olasz közös nyilatkozat szavatolja.

Mannerheim megbízottja a nyugateurópai fővárosokban.

René Bourbon párizsi herceg Helsinkibe ment hétfőn Amszterdamba érkezett. A herceg Mannerheim tábornagy megbízásából a nyugateurópai

fővárosokba látogatott el és járt már Londonban, Párizsban és Rómában. Megbízása eredményéről nem nyilatkozott, de kijelentette, hogy Finnország a leghatásosabb segítséget Franciaországtól kapta. Természetesen Anglia is megteszi, ami tőle telik. A herceg szerint a francia népet megrendítették a finnországi események és érzik, hogy Finnország megsegítésével törleszthetik a szovjettel szemben fennálló számlájuk egyrészét.

Mannerheim Zsófia bárónő, a tábornagy leánya néhány nappal ezelőtt hasonló értelmű nyilatkozatot tett. René Bourbon herceg már néhány nap óta harcol a finn határon. A herceg Koppenhágán át repülőgépen utazott tovább Helsinkibe. Társaságában van Valdemar dán herceg is.

Kuusinen kormányát a szovjethatóságok letartóztatták?

Az *Aftonbladet* című stockholmi lap kaunasi jelentése szerint a szovjet hatóságok letartóztatták és internálták Kuusinent és a terijoki finn hábkormány tagját, mert bíralták a szovjetkormányt az azt a tettét, hogy tárgyalást kezdett a helsinki finn kormánnyal.

A tárgyalás legnehezebb problémái. Összeült a finn parlament.

Helsinkiben elterjedt hírek szerint a tárgyaló felek előtt a legnehezebb problémák a következők:

A Viipuriból kiinduló és északkeleti irányban a szovjet határig menő vasútvonal; Finnország jövőbeli katonai és politikai berendezkedése és Hanko kérdése. Ez utóbbi már az októberi tárgyalások során is szerepelt az orosz követelések között. A finn fővárosban általánosan az a benyomás, hogy a tárgyalásokat nemsokára befejezik.

Az egyik helsinki lap, mely általában az ország vezető köreinek véleményét szokta kifejezésre juttatni, azt írja, hogy a nyugati hatalmaknak el kell határozniuk magukat arra, hogy a finn háború kérdésében milyen magatartást akarnak elfoglalni. Meg kell érteniük azt is, hogy ez a döntés a háború színterének kialakulása szempontjából mennyire szükséges.

A finn parlament külügyi bizottsága hétfőn késő délután összeült. A parlamentet az éjszakai órákban szintén ülésre hívták össze, s az ülés még hajnali két órakor is együtt volt. Az ülésen a vezérkar vezetői is részt vettek. A parlament ülését nem Helsinkiben, hanem egy más városban, biztos helyen tartották meg.

Miért közvetített Svédország? A svéd külügyminiszter nyilatkozata.

Günther svéd külügyminiszter a szovjet-finn tárgyalások előzményeiről a Havas munkatársának a következőket mondotta:

— A kezdeményezés a tárgyalások megindítására a szovjet részéről indult ki. A svéd kormányhoz eljuttatták a szovjet indítványt, amelyet azután közölték a finn kormánnyal. Termé-

București-ben csak a **SPLENDID-PARC** és **SPLENDID** szállodákba szálljon meg. — Calea Victoriei 57

Központi fekvés, összkomfort és jutányos árak.

szótes, hogy Svédország, mint Finnország barátja, így cselekedett. Svédországnak semmi oka sem volt a szovjet feltételek eltilkolására. Ellenkezéleg: ha eltilkolta volna a finnek előtt, hogy mit gondolnak ellenségéi, barátságátalan cselekedetet követet volna el egy olyan országgal szemben, mely csaknem szövetelegese.

A tudósítónak arra a kérdésére, hogy harmadik hatalom nem igyekezett-e lépést tenni Svédország közvetítése érdekében, Günther így felelt:

— Egyáltalában nem tartottunk fenn érintkezést Németországgal ebben az ügyben. Biztosíthatom, hogy erről a kérdéstről a német birodalom és Svédország között szó sem esett. Amíg tettünk, azért tettük, hogy Finnországon segítsünk.

Chamberlain nyilatkozata az angol alsóházban az olaszokkal való megegyezésről és a finnek megsegítéséről.

Londonban, az alsóház hétfő délutáni ülésén Chamberlain válaszul egy interpellációra az olasz szénzállítási ügyében a következőket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy kijelenthetem, miszerint március 9-én megegyezésre jutottunk az olasz kormánnyal ebben a kérdésben. Azokból a közlésekből, amelyeket hozzánk eljuttattak, kitűnik, hogy az olasz hatóságok által az olasz hajóknak adott utasítások helytelen értelmezésen alapultak. Elismerve ezt a tévedést, az angol kormány elrendelte azoknak a hajóknak a szabadonbocsátását, amelyeket szállítmányaikkal együtt visszatartottak. Az olasz kormány ugyanekkor kötelezte magát arra, hogy a jövőben egyetlen olasz hajót sem fognak német kikötőbe küldeni szénrakományokért. Meg vagyok győződve arról, hogy az egész ország élénk örömmel fogja üdvözölni e viszály kiküszöbölését, ami a kölcsönös jóakarat és megértés jegyében jött létre. Hinnünk kell azt, hogy ezek után nyitva áll az út a két ország közötti kereskedelmi tárgyalások újrafelvételére.

Finnországgal kapcsolatban Chamberlain kijelentette, hogy az angol és francia kormányváltására adta a finn kormánynak, miszerint a szövetségesek segítséget nyújtanak, ha a finn kormány részéről határozott kéréssel fordulnak hozzájuk.

Chamberlain után Maxton képviselő szólalt fel. Megkérdezte a miniszterelnököt, igaz-e, hogy a békeközvetítésre magát Chamberlaint és az angol kormányt is megkérték. Chamberlain válaszában kijelentette, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, de volt egy alkalom, amikor a szovjet követ említett bizonyos feltételeket, amelyeket a finn kormány kész volna felajánlani a finneknek. Az angol kormány azonban úgy érezte, hogy ezeket a feltételeket nem továbbíthatja a finn kormánynak.

Attlee őrnagy egyik kérdésére válaszolva Chamberlain kijelentette, hogy bármely segítség, amelyet a finneknek nyújtanak, összhangban állna Angliának a Népszövetség alapokmányából folyó kötelezettségével.

Kirkwood munkáspárti képviselő azt kérdezte, nem egyértelmű-e ez azzal, hogy Anglia harcba szálljon a szovjettel. Chamberlain kijelentette, hogy odáig még nem jutottak a dolgok.

A finn harctéren folynak a harcok. Két helyen orosz siker, öt helyen a finnek ellenállása sikerült.

A Moszkvában folyó béketárgyalások egyébként egyáltalában nem csökkentették a finnországi hadszíntéren folyó harcokat. Mint a hivatalos finn harctéri jelentés mondja, a finn-öböl jegén előnyomuló orosz csapatokat a finnek visszaverték. Viipurinál viszont az oroszok néhány ponton jelentéktelen előhaladást tettek. Támadást kezdtek az oroszok Viipuri és Vuoksi között is, de ezt a támadást a finnek visszaverték s hét szovjet harckocsit elpusztítottak. Paakala és Tajpala mellett megállították az orosz támadást. A Ladoga-tótól északra viszont az oroszoknak sikerült elfoglalniok egy szigetet. Kollanjokinál a finnek visszaverték az orosz támadást és az oroszok kétezer ha-

lottat hagytak hátra. Kuhmo és Salla között szintén visszavertek a finnek egy szovjet támadást. Nyolc szovjet repülőgépet lelőttek.

Ribbentrop hazatért az olasz fővárosból.

Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter hétfőn este 9 óra 40 perckor elhagyta az olasz fővárost. Ezt megelőzően, a délutáni órákban félórás megbeszélést folytatott Ciano olasz külügyminiszterrel, majd mindkét külügyminiszter a Venezia-palotába ment, ahol Ribbentrop újabb megbeszélést folytatott Mussolinivel. Erről a tanácskozásról a következő hivatalos közleményt adták ki:

— A Duce Ciano olasz külügyminiszter és Mackensen német nagykövet jelenlétében fogadta Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert és vele másfél óra hosszat tartó szívélyes megbeszélést folytatott. A megbeszélések tárgya a nemzetközi helyzet alakulása volt s a megbeszélések a szövetségi szerződésnek, valamint Olaszország és Németország között fennálló megegyezések szellemében és keretében folytak le.

Az olasz sajtó megállapításai a Mussolini és Ribbentrop közötti megbeszélésekről.

Az olasz lapok vezetőhelyen foglalkoznak a Duce és Ribbentrop megbeszéléseiről kiadott közleménnyel. A *Messagero* vezércikkében ezeket írja:

— A fasiszta nagytanács december 8-iki ülésén és Ciano olasz külügyminiszter december 16-iki beszédében világosan megjelölték a fasiszta Olaszország magatartását a jelenlegi háborúval kapcsolatban. Ez a politika ellentétl a nemzetközi helyzet viszonyosságainak, sőt megállapítható, hogy azokból újabb megerősítéseket merít. Németország és Olaszország közötti tevékeny barátság áll fenn, melynek célja az igazságon alapuló új európai rend létrehozása, a történelem új erőinek elismerése alapján. Olaszország magatartása teljes mértékben megfelel a nemzeti érdekeknek, a fennálló szerződésnek és az európai egyensúly szükségleteinek. Olaszország nemhadviselő magatartása nem egyenlő a semlegességgel, mint-hogy nem akar távolmaradni az új történelem kialakulásától, melynél a legnagyobb éberséggel őrködik saját érdekei, szükségletei és eszményei felett. Ezek az érdekek és szükségletek beleilleszkednek az új európai elrendezésbe, mely az igazság és méltányosság alapján hosszú békét kíván biztosítani a szárazföldre. Nem akarunk találgatásokba bocsátkozni a német külügyminiszter római látogatásának eredménye tekintetében: tény azonban az, hogy a német birodalom külügyminisztere Olaszországban igen meleg fogadtatásban részesült és

A tavaszi lípesei mintavásár alkalmából négy bélyegből álló sorozatot adott ki a német posta. A bélyegek 3, 6, 12 és 25 pfennig értékűek.

meggyőződhetett az olasz barátság szilárdságáról s az olasz politika változatlanágáról.

A vatikáni látogatás összefüggésben van a nagy békekötés előmunkáival.

Az *Avvenire* című olasz lap Ribbentrop vatikáni látogatásával kapcsolatban vezércikket ír, melyet a jelek szerint illetékes katolikus helyről sugalmaztak. Ebben a vezércikkben az olasz lap arra céloz, hogy a béketárgyalások előmunkálatiról van tulajdonképpen szó. A lap szerint a legutóbbi megnyilatkozások ugyan nem túlságosan kedvezőek. „Hitler kancellár keményen beszélt Berlinben és Daladier sem kevésbé volt intranszigns. De ha meggondoljuk, — írja a lap, — hogy a finnországi háborúban a leghevesebb harcok között sikerült felvenni a tárgyalások fonalát, nem kell kizártnak tartani, hogy a Rajna partjain is történhetnek ilyen meglepetések a tavaszi vérzőn megindulása előtt.”

Az angol királyi pár teát adott Welles tiszteletére.

A Londonban tartózkodó Sumner Welles hétfőn este résztvett a király és királyné által tiszteletére adott teán. Ugyancsak hétfőn este Chamberlain és Halifax együttesen fogadta Welles a külügyminisztériumban.

Római politikai körökben úgy tudják, hogy Welles párizsi tartózkodása alatt Daladier közölte vele a szövetségesek háborús céljait. Eszerint a főbb pontok a következők lennének: 1. Rendszerváltozás Németországban. 2. Lengyelország és Csehország helyreállítása. 3. Komoly biztosíték német részről a világbéke tartós szavatolására. 4. Az európai államok gazdasági együttműködésének kiépítése. 5. Fokozatos, általános leszerelés.

Ezt a hírt mindenestre a legnagyobb fenntartással kell fogadni

Nagy mértékben elharapóztak a tiltott műtétek az utóbbi két esztendőben

A temesi királyi helytartóság hatósági orvosainak értekezlete

Temesvár. Saját tud. **Buzoianu** Alexander vezető ügyész a királyi helytartóság gyűléstermébe értekezletre hívta össze az orvosokat, hogy ismeresse a csirázó élet elleni műtétekre vonatkozó új törvényes intézkedéseket. A hatósági orvosok vezetése alatt a városhól és a megyshól számos orvos jelent meg. Az értekezletet **Goruneanu** itéltáblai főügyész nyitotta meg, aki utalt arra, hogy a II. Károly-féle büntetőtörvénykönyv 484-ik paragrafusát új rendeltetvényt megváltoztatta. Az új törvényes intézkedések megvizsgálatát jelentenek a szóbanforgó műtéti beavatkozásokat illetően, miután behizonyosodott, hogy az eddigi intézkedések mellett számos visszaélés történt. Ezeknek most végétvetik. A Szociális Intézet megállapítása szerint az utóbbi két évben nagy mérvben harapóztak el a tiltott műtétek. Buzoianu ügyész ezek után megtartotta előadását. Közölte, hogy mindössze három esetben lehetséges ilyen műtéti beavatkozás. Ha az anyát közvetlen életveszedelem fenyegeti, ha valamely betegség ilyen bekövetkező életveszedelem előreláthatóan előidéz s ha végül a szülők valamelyike elmebeteg. Beavatkozás azonban ezentúl csak akkor lehetséges, ha hivatalos szakbizottság állapítja meg a törvényben meghatározott eset fennállását és ha a bizottság adja meg az engedélyt. Vidéken a csendőrpáncsnok kapott megbízatást a szakorvossal együtt megállapítani a helyzetet. Az ügyész végül közölte, hogy két orvosi bizottságot alakítottak — egyiket az esetek megállapítására, egyiket az engedélyek megadására. A bizottságokba különböző szakorvosokat neveztek ki. Helyfoglal a bizottságban a zombolyai elmeegógyintézet igazgató főorvosa is. Közölte a főügyész a bizottsági tagok neveit is. Előadásával kapcsolatban **Plesa** dr. vármegyei, **Muntean** dr. városi főorvos és **Gábor** dr., a Fehér Kereszt igazgatója szólaltak fel és kérdést intéztek a főügyészhez a sürgős esetekre nézve. Buzoianu vezető ügyész kijelentette, hogy a törvényszakasz világosan intézkedik és mindenkinek ahhoz kell magát tartania. Az orvosbizottságok feladata, hogy gyorsan és egyuttal igazságosan határozzanak.

Új törvényrendelet a szerzetes- rendekekről, a volt kegyurasági javakról és az egyházi iskolavagyonokról

— Részletes szöveg a „Monitorul Oficial” közlése szerint —

Egy héttel ezelőtt tudósítást hoztunk azokról a törvényrendeletekről, melyek közül egyik az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Tanács szervezetéről létrejött 1932-ik évi vatikáni egyezmény ratifikálásáról szól, a másik pedig a romániai római katolikus egyház egyes további szervezeti és vagyoni kérdéseiről. Ez utóbbi törvényrendeletre nézve akkor megjegyeztük, hogy annak ismertetésére még visszatérünk.

Ezúttal a közben ideérkezett országos Hívatálos Lap 1940. március 3-iki számából közöljük az új törvényrendelet teljes szövegét. Az alábbi közlésben a *dölt betűvel szedett sorok* azok, melyek a korábbi (1928. április 22-iki) általános törvény szövegéhez képest módosítást és töldést foglalnak magukban. A rendes szöveggel folyó sorok a régi törvényben is benne vannak. Ime az új törvényalkotás:

Törvényrendelet a vallásügyi általános törvény módosítására és kiegészítésére

I. szakasz. A vallásügyi általános törvény 36. és 39. szakasza módosul a következők szerint:

„36. szakasz.” A szerzetesrendek és vallási kongregációk, amelyek a jelen törvény kihirdetése (1928. április 22-ike) előtt a román állam területén működtek, továbbra is megtartják jelenlegi szerzetesházaikat és zárdáikat, amennyiben a fennálló törvények feltételeit teljesítik és főnökök (provinciálisuk) éppen úgy, mint tagjaik román állampolgárok és az országban laknak.

Azok a főnökök, (provinciálisok) és rendtagok, akik nem akarják megszerezni, vagy nem szerzik meg a román állampolgárságot, nem maradhatnak meg az országban, mint az illető rendnek vagy kongregációnak tagjai.

E föltétel teljesítésének határidejét a kultuszminisztérium fogja megállapítani.

Új házak és zárdák csupán a kormány felhatalmazásával nyithatók meg.

Új szerzetesrendek és kongregációk csak törvény alapján telepedhetnek le az országban.

A római katolikus szerzetesrendek és vallásos kongregációk, amelyek a román állam területén 1928. április 22-én fennállottak, jogi személyek.

A jogi személyekről szóló törvény 2. és 84. szakaszainak hatálytalanításával ezek a szerzetesrendek és vallásos kongregációk mentesek ama kötelezettség alól, hogy a törvényszékeken a jogi személyek különleges lajstromába bevezetlenség magukat.

A vallásügyi és művészeti minisztériumban külön lajstromot létesítenek a római katolikus szerzetesrendek és vallásos kongregációk számára, amelybe bejegyzik mindazokat az üynemű szervezeteket, amelyek az országban működési engedéllyel rendelkeznek.

Ahhoz, hogy a szerzetesrendek vagy vallásos kongregációk be legyenek jegyezhetők az előző bekezdésben említett külön lajstromba, a következő feltételeknek kell megfelelniük:

a) 1928. április 22-én már az országban letelepültek legyenek.

b) Rendfőnökeik vagy provinciálisuk, valamint tagjaik is a beiratás időpontjában román állampolgárok legyenek és az ország területén lakjanak.

c) Tevékenységük és célkitűzésük ne ellenkezzen a közrenddel és az állam biztonságával.

A szerzetesrendek és vallásos kongregációk nem működhetnek és nem gyakorolhatják jogi személyiségükből eredő magánjogaikat, csak akkor, ha a vallás- és művészeti minisztérium különleges lajstromába be vannak vezetve és ha megfelelnek a jelen szakasz a, b

és c pontjai alatt előírt feltételeknek.

Azon rendek és vallásos kongregációk vagyona, amelyek beiratási kérését elutasították, a konkordátum XXI. cikke értelmében felszámolják.

A „39. szakasz.” Azon egyházi ingatlanok, (templomok, paplakok és tartozékaik) és javak jogi helyzete (tulajdonjogi címe), amelyek a jelen törvény kihirdetéséig kegyuraság alatt állottak, telekkönyvileg a következő irányelvek szerint igazoltnak, esetleg helyesbítettnek:

a) Ha az igazolás alkalmával megállapítatik, hogy ezek az ingatlanok és javak a helyi hitközséghez tartoznak, megmaradnak azok teljes tulajdonában és birtokában;

b) Ha megállapítatik, hogy azok a kegyurhoz tartoznak, legyen az az állam, vagy valamely intézménye (megye, község, stb.), vagy legyen az magánszemély, — megmaradnak azok tulajdonában, de a birtoklás joga a helyi hitközségé;

c) Ha a magánkegyur, akinek személyi kegyuri joga van, — nem létezik már, az ingatlanok és javak tulajdonjoga az államra száll át, azonban a birtoklási jog megmarad a helyi hitközségnél;

d) Hogy ha az egyházi ingatlanok és javak kegyura az állam egy oly községben, amely vagy törvényes úton szűnt meg, avagy azért, mert már nincsenek hívei, — az állam szabadon rendelkezik a vagyon fölött; ha azonban a kegyur magánszemély, akkor ez, egyetértésben a kultuszminisztériummal, az ingatlanok és javak birtokát az illető hitfelekezet általános szükségleteire fordítja.

Ugyanezek az elvek alkalmazhatnak akkor is, ha nem a helyi hitközségek, hanem a hitfelekezetek más alkotó részei és intézményei vannak szóban.

A jelen cikkben előírt igazolást a kultuszminisztérium kérésére, vagy akármelyik érdekelt fél előterjesztésére, az a törvényszék végzi, amelynek területén az ingatlanok és javak fekszenek, miután meghívják az eljárásra minden jogosult felet.

Az államot a kultuszminiszter képviseli.

A törvényszék határozata a közzétételétől számított 15 napon belül megfellebbezhető.

A végleges határozat közzelendő a bírósággal, amelyhez a telekkönyvek tartoznak, a megfelelő megerősítés vagy helyesbítés céljából.

Ez eljárás során a bíróság figyelemmel lesz a kegyuri viszony bizonyítása céljából a kánoni vizitációk jegyzőkönyveire és minden más írásos bizonyítékra.

A kegyuraság alapító tényeinek hiányában, a 40 éven át tartó megszekítés nélküli és zavartalan nyilvános birtoklás az ellenkező bizonyításig jogvélelmet ad a kegyuri viszony meglétére.

A javak jogi helyzetének igazolásáig, a fenti intézkedéseknek megfelelően, az egyházközségek megmaradnak azoknak az ingatlan javaknak a birtokában, melyeket a konkordátum ratifikálásának időpontjában birtokoltak.

Az ilyen javakra vonatkozólag folyamatban lévő perek, valamint az ilyen perek során megkezdett végrehajtások felfüggesztendők a kegyuri javak jogi helyzetének igazolásáig, a műveletek befejezéséig.

II. cikk. Azok az ingatlan javak, amelyek az erdélyi, bánási, körösvidéki és máramarosi római katolikus plébániák mint felekezeti iskolák fenntartóinak tulajdonát képezték, tekintet nélkül arra, hogy ezek a telekkönyvbe a felekezeti iskola, a tanító fenntartására szolgáló iskolaulap, a tanítói javadalom vagy bármely más elnevezés alatt jegyeztettek-e be vagy sem, de amelynek felekezeti jellege nyilvánvalóan kitűnik a telekkönyvből, vagy bármely más írásos bizonyítékból, továbbra is megmaradnak annak a katolikus hitfelekezeti plébániának a tulajdonában, amely létesítette, fenntartotta és fenntartja a felekezeti iskolát ama törvények által megszabott feltételek szerint, amelyek alapján azokat megszerezték (urbéri törvények).

Az előző bekezdésben előírt feltételek teljesülésének megállapítását egy különleges bizottság végzi, amely a következő összetétellel alakul:

A vallás és művészeti minisztérium vezetőjére, mint elnökre, a bizottság tagjai pedig: a római katolikus egyház egy kiküldöttje, a bucaresti római katolikus érsekség jelöltje, a vallás- és művészeti minisztérium jogügyi osztályának egy kiküldöttje, a nemzetnevelésügyi minisztérium jogügyi osztályának egy kiküldöttje, a népkisebbségi minisztérium jogügyi osztályának egy kiküldöttje.

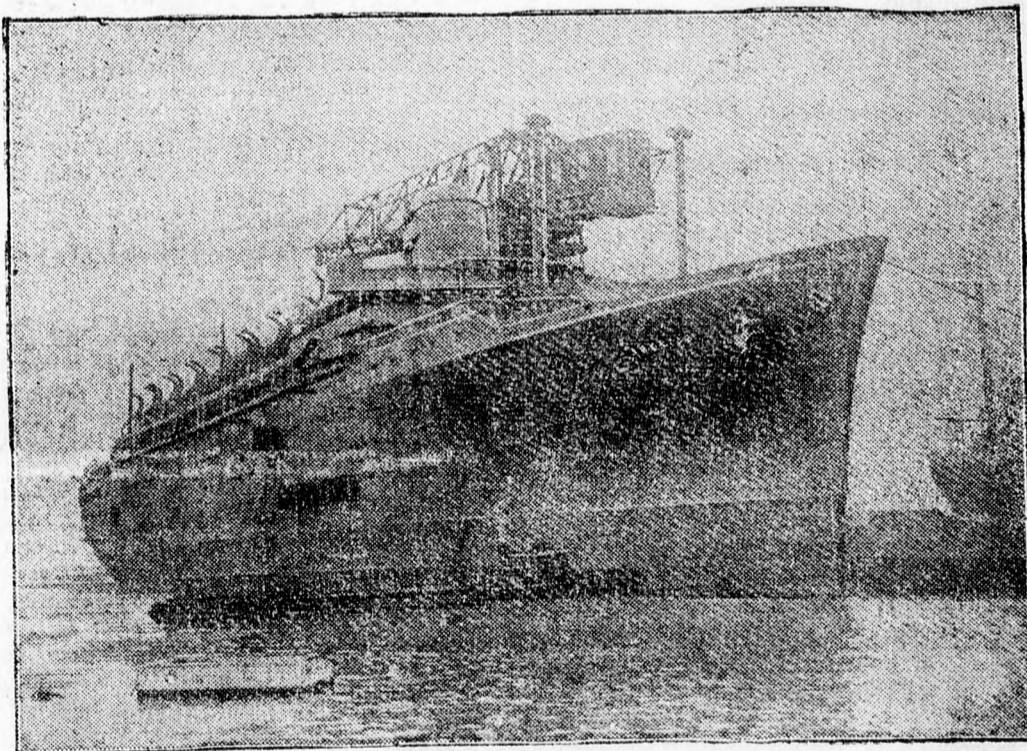
E javak telekkönyvi bejegyzésének helyesbítése ingyenesen történik, e bizottságnak a vallás- és művészeti minisztérium által jóváhagyott véleményezése alapján.

A helyesbítésre vonatkozó határozat a rendes eljárás szerint megtámadható.

Bucuresti, 1940. március 2.

CAROL.

Gh. Tatarescu miniszterelnök, I. Nistor vallás- és művészeti miniszter, Israte Micescu igazságügyminiszter.

Egy virginiai hajógyárban most készült el Amerika legnagyobb óceánjáró gőzöse. A neve Amerika lesz és rövidesen elindul első útjára.

Mit tartalmaznak az új adótörvények?

Bucurestiből jelentik: Az új költségvetéssel egyidejűleg betérjesztette a pénzügyminisztérium azokat az adótörvényeket is, amelyek az államkincstár megnövekedett terheinek fedezetét vannak hivatva biztosítani. Ezek az új adótörvények lényegében a következő újításokat tartalmazzák:

Felmentés az utólagos adóellenőrzés alól

Ismeretes, hogy a cégek adóját tíz évre visszamenőleg vizsgálhatják felül a kincstár közegei, annak megállapítása érdekében, hogy a cégek nem túlkolták-e el a köteles adók és illetékek lerovását? A pénzügyminisztérium nemrégiben hivatalosan bejelentette, hogy ezt az ellenőrzést minden évben végrehajthatják.

A pénzügyminisztérium most olyan törvényt terjesztett be, mely szerint a kereskedők és iparosok mentesülnek a visszamenő ellenőrzés alól, amennyiben az 1940. április elsejével kezdődő költségvetési évre megállapított adójuk ötven százalékát lefizetik.

A külvárosi házak adómentessége

Mentesítik a házadó megfizetése alól a külvárosi házak tulajdonosait, amennyiben maguk lakják az ingatlant. Ha a ház bérjévedelmet hoz, az adómentesség nem igényelhető.

Ezt a törvényt nemcsak a jövőre nézve alkalmazzák, hanem az adómentesség a hátralékos és kifizetetlen adótartozásra is kiterjed.

Hadfelszerelési adók

A hadsereg felszerelésének elősegítésére több adót felemelt, illetve új adókat vezetnek be. A kivételes jövedelmeket külön hadfelszerelési adóval rójják meg. A forgalombahozott árukra 2 százalékos illetéket vetnek ki, felemelik a szesz és a monopolizált szesziszítatok árát.

Ugyancsak a hadfelszerelés céljait szolgálja majd az *aggregényadó* is. A látra szóló részvényekre külön illetéket vetnek ki, amelyik a részvények örökösödési adóját pótolja. A hadfelszerelési bevételek közé sorozzák a felemelt fényüzési és forgalmi illetékeket, az új házak adóját.

A fényüzési és forgalmi illetékek

A nemzeti repülőalap 2 százalékos rendkívüli illetékét 3 százalékra emelik fel.

Részletesen módosítják a fényüzési és forgalmi adótörvényt és kibővítik azoknak az árukra a jegyzékét, amelyek után 6 százalékos illetéket kell fizetni. Ezekre az árukra az 1940—41. költségvetési évben már a 3 százalékos rendkívüli repülő-illetéket is kivetik.

Az új repülő-illetékek

A nemzeti repülőalap javára szolgáló pótdókat a következő arányban emelték fel:

A *mezőgazdasági pótdó* az eddigi 4 százalék helyett 8 százalék lesz;

a *régi házak pótdója* 2 százalék helyett ezentúl 8 százalék;

az *házak repülő-pótdóját* 2 százalékról 6 százalékra növelték;

az *ingó értékek (mobiliar) pótdója* 4 százalék helyett 7 százalék;

a *30.000 leit meghaladó havi fizetések pótdója* 2 százalék helyett 4 százalék;

a *szabad foglalkozásnak repülő-pótdója* az eddigi 4 százalék helyett ezentúl 6 százalék lesz.

A rendkívüli nemzetvédelmi adó

Ez az új adó nem csak azokat a vállalatokat terheli, amelyek az elmúlt évben rendkívüli jövedelmeket értek el. Az adó kivételének alapját az 1936—37, 1937—38. és 1938—39.

költségvetési évek folyamán az illető vállalatok által elért bruttó nyereség közeparányosa képezi. Az államkincstárnak joga van e középnyereség és az 1939. évi nyereség közötti különbözetet rendkívüli adó alá vonni. Ennek az adónak kulcsa 10—20 százalék között ingadozik, a jövedelemtöbblet nagyságának arányában.

A forgalomba hozott árukra kirovandó 2 százalékos illeték alól felmentik a szigorúan közszükségleti cikkeket.

Az aggregényadó

Az április elsejével bevezetendő aggregényadó minden egyes adó nem után külön állapítják meg. Ez az adó a jövedelem nagyságával arányban emelkedik.

Az aggregények mezőgazdasági jövedelem után a *rendes 2 százalék helyett 10 százalék*, a beépített ingatlanok tulajdonosainál az adókulcs 2 százalék helyett 12 százalék, az ingó jövedelmek után 3 százalék helyett 15 százalék, a kereskedelmi és ipari jövedelmek után 1 százalék helyett 10 százalék, fizetéseknek 1 százalék helyett 10 százalék, az alkalmi jövedelmek után 5 százalék helyett 15 százalék.

Az aggregények létminimumnak minősítendő jövedelmei után aggregényadót nem szednek, míg a katonai szolgálatot teljesítő aggregények adóját megfelelően mérsékelik.

A látra szóló részvények új adója évi 0.5 százalék.

Az adók átvitelezése

Az idén sem tart az állam új adókitételét. Az egyenes adókat 20 százalékos emeléssel vitélezik át az új költségvetési évre. A supracota adót 10 százalékos növeléssel írják át.

A *beépített ingatlanok adójának átvitelezése is 20 százalékos emeléssel történik.*

A forgalmi illetékek módosításával kapcsolatban a benzint, motorinát és cementet 4 százalékos illeték helyett 6 százalékos illeték alá vonták. A *pakura, a villanyáram — beleértve az ipari áramot is — a földgáz, kőolaj, koks és szén forgalmi adója az eddigi 1.5 százalék helyett 4 százalék lesz.* A nyersolaj forgalmi adója 1.5 százalék.

A cement fogyasztási adóját különként 20 banival emelték.

A bélyegilletékek felemelése

A bélyegilletékek jövedelmét 17.6 százalékos emeléssel vette fel az állami költségvetésbe a pénzügyminisztérium.

A bélyegilletékeket általában véve 20 százalékkal növelték. A számlabélyegilletéket az eddigi 4 ezrelékről 5 ezrelékre emelték fel.

Az új adók részletes ismertetését következő lapszámunkban közöljük

Nyugdíjasok figyelmébe!

A pénzügyigazgatóságtól nyert újabb értesülés értelmében felhívjuk az érdekelt nyugdíjasok figyelmét arra, hogy állampolgárságuk rendezetlensége miatt visszatartott nyugdíjuk ügyében legkésőbb március 20-ig kell eljárniuk a helybeli pénzügyigazgatóságon. Az eljárás a következő: Azok a nyugdíjasok, akiknek ilyen címen visszatartották a nyugdíjukat, a városházától egy olyan értelmű bizonylatot szereznek be, hogy az új állampolgársági törvény szerint az állampolgársági névjegyzékbe való felvételük jóváhagyása a Hivatalos Lapban már megjelent. Ezzel a bizonylattal március 20-ig jelentkezniük kell Cadariu pénzügyigazgatónál, aki intézkedik az elmaradt nyugdíjak folyósítása iránt. Azok, akik március 20-ig a fenti módon nem igénylik elmaradt nyugdíjukat, azt csak később, a jövő évi költségvetés terhére, egyelőre még bizonytalan időre fogják megkapni.

Magyar Népközösség Irodája.

Az aradi Római Katolikus Kör közgyűlése

Aradról jelentik: A napokban tartotta meg az aradi Római Katolikus Kör 31. évi közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. Dr. Parecz Béla világi elnök megnyitó beszédében mély sajnálattal emlékezett meg a Kör felejthetetlen egyházi elnökének, dr. Pazsity Bonaventura minorita rendfőnöknek mult évben bekövetkezett elhunytáról, valamint a Kör mult évi eredményes működéséről. Dr. Czédly Károly titkár által felolvasott titkári jelentést és dr. Fetter Elemér ügyvezető alelnök által előterjesztett zárszámadásokat és költségelőirányzatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta és ezeknek kapcsán dr. Boros Béni egyházközségi titkár a tagok nevében mondott köszönetet és elismerést a vezetőségnek a Kör érdekében kifejtett buzgó tevékenységükért. Ezután tisztújítás következett, dr. Lakatos Ottó minorita rendfőnök, egyházi elnök indítványára a Katolikus Kör új tiszttakarát választották meg: Elnök: dr. Parecz Béla, ügyvezető alelnök: dr. Fetter Elemér, titkár: dr. Czédly Károly, ügyész: dr. Vitos Pál, háznagy: Kádár Jenő, pénztáros: Körössi Rudolf, ellenőr: Zlamál Károly, könyvtárosok: Schmidt Ferenc, jegyző: Deér Béla.

Választmányi tagok: Alföldi Pál, Apponyi Gyula, Balázs Kálmán, Basch István, Borhegyi Károly, dr. Boros Béni, dr. Borsos Béla, Dezsőffy Zoltán, Dési Károly, Dudás György, dr. Embey Gyula, Engelhart Ferenc, Fischer Aladár, Fock Gábor, Gedeon János, Göbl Alajos, Hanecker Ernő, Hegedűs Lajos, Hendl János, Hoffmann János, Kobza Imre, Kovács Ferenc, Krausz Ferenc, Magyar Ferenc, Návrády Ágoston, Németh Kálmán, Oszlár Károly, Ouirini Sándor, Schleifer Antal, Schuller József, Szabó József Szabó Norbert, Székely Károly, dr. Széll Lajos, dr. Ungár Imre, Ungurean Béla, Valenta Gyula, Vandraček Ignác, Váll Dániel, Wagner Ambrus, Wolf Károly, Zimmermann Ignác.

Dr. Parecz Béla elnök, az ujonnan megválasztott tiszttakar nevében megköszönte a beléjük helyezett bizalmat és dr. Lakatos Ottó egyházi elnök buzdító szavai után a közgyűlés véget ért.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalánál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarék-pénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcson, amely 4 és fél százalék kamatjévedelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyezett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva kifizetésre kerülő ötödérszettel s a lejártó szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.
ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Külföldön: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délnyugati, nyugati szél, több helyen eső, egyes helyeken havasodás. A hőmérséklet emelkedik.

A MAGYARORSZÁGI ACTIO CATHOLICA MEGÜNNEPELTE A PÁPA KORONÁZÁSI ÉVFORDULÓJÁT. Budapestről jelentik: Az Actio Catholica XII. Pius pápa megkoronázásának első évfordulója alkalmából nagy ünnepélyt rendezett hétfőn a Vigadóban. A díszgyűlést Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás nyitotta meg nagy beszéddel. Elmondotta, hogy a magyar katolikusok ünneplik a pápát, aki arra törekszik, hogy létrejöhesse az emberek között a tartós béke és ünneplik ugyanis, mint Magyarországnak igazi barátját. Eután gr. Zichy János és Meszlényi Zoltán beszélt. Végül a hercegprímás a Szentatya felhatalmazása folytán áldást osztott.

Thalia színház Földindulás

Halálozás. Mint Tordáról jelentik: Budapesten 66 éves korában rövid szenvedés után elhunyt Beőjtthe Benedek nyugalmazott főszolgabíró. Az elhunyt halála általános nagy részvétet keltett Tordán is rokonsága és ismerősei körében.

Vasárnap befejeződtek a csikszeredei katolikus főgimnáziumban a lelkigyakorlatok. Saját tud. A katolikus főgimnázium ifjúsága és tanárai kara 6-10-ike között tartotta idei lelkigyakorlatait. A felelős osztályosok számára dr. P. Imets Károly, a ferencesek volt tartományfőnöke, a kisebbek részére pedig Antal József gyimesföldi plébános tartott mélyenszántó, lélekmentő, tisztító szentbeszédet. A lelkínapok vasárnap közös szentáldozással értek véget. Itt említjük meg, hogy a Katolikus Legényegylet vezetősége is lelkínapokat rendez az ipari, kereskedelmi és szabadfoglalkozású fiatal alkalmazottak részére, még pedig 14, 15 és 16-án. László Dénes segédlelkész kérésrel fordult az öszes munkaadókhoz, hogy ne akadályozzák meg alkalmazottaikat a lelkigyakorlatok látogatásában.

RÖVIDESEN MEGINDUL A KOMPFORGALOM A NAGYVÁRADI GARASOS-HID HELYÉN. A város vezetőségétől kapott értesülésünk szerint az elsodort „Garasos”-hid helyén rövid időn belül kompjáratot indít a város. Az itteni forgalmat mindaddig kompon honolyítják le, amíg a hid ügyében más megoldást nem találnak.

Felmentették Marton Istvánt az Ardos-féle sajtóperben. Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék dr. Fesciuc—dr. Zegreanu-tanácsa tegnap hirdetett ítéletet abban a sajtóperben, amelyet Ardos Frigyes nyugalmazott tanár indított Marton István felelős szerkesztő ellen. Marton lapja annakidején szemelvényeket közölt Ardos Frigyes „Bálványdöntés közérdekből” című hírhedt rópiratából és ismertette a rópirat súlyos következményeit. A „lojális tanár”, ahogy Ardos önmagát államban aposztrofálta a szennyes és alaptalan vádak egész tömegét zúdította a rópirat következtében megszűnt Bihar Turista Klub vezetősége ellen, mert a klub nem volt hajlandó Ardot elnökévé választani. A megvádolt váradai szemelvények, ismert ügyvédek, tanárok, súlyos becsület sértésért és rágalmazásért pört indítottak Ardos ellen, aki viszont Marton Istvánt pörölte be. A múlt héten Ardos bocsánatot kért a megrágalmazott szemelvényektől, akik tekintettel a „lojális tanár” idős korára, a bocsánatkérést elfogadták. Marton István kérte a bíróságot, hogy sajtóperének aktáihoz szerezze be az Ardos bocsánatkéréséről szóló jegyzőkönyvet. A törvényszék dr. Fesciuc—dr. Zegreanu tanácsa tegnap kihirdetett ítéletben Marton Istvánt felmentette a vád alól.

Papszentelés Ujkisodán. Mint temesvári tudósítónk jelenti, az egykori munkástelepből kialakult község templomában Pacha Agoston dr. megyéspüspök fényes papi segédlettel pappá szentelte Pázmán Péter és Léhnert Mátyas vezétt teológusokat.

Merlasiu Stefan, a nagyváradai Munkakamara új vezetője. Nagyvárad. Saját tud. A munkaügyi felügyelőség vezetésében személyi változás történt. Tegnap Nagyváradra érkezett St. Merlasiu alfelügyelő — aki eddig a kolozsvári munkaügyi felügyelőségben dolgozott — és átvette az ügyek vezetését. Mudura Ioan eddigi munkaügyi felügyelőt ugyanis szolgálati érdekből Brailába helyezték át.

NÉMET-MAGYAR KULTURÁLIS BIZOTTSÁGI TÁRGYALÁSOK. Budapestről jelentik: A német és magyar kormányok együttes kulturális bizottsága hétfőn kezdte meg Budapesten ezévi ülészkáját. A bizottság német birodalmi tagjai tisztelgő látogatást tettek Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A küldöttség vezetője átnyújtotta Hómannak a berlini porosz tudományos akadémia díszokmányát, mely szerint az akadémia Hóman Bálintot tiszteletbeli tagjává választotta. A bizottsági tárgyalások a hét végéig fognak tartani és kiterjednek a két ország tanárainak, tudósainak, művészeinek és főiskolai diákjainak cseréjére, s minden olyan kulturális kérdésre, mely a két ország szellemi együttműködését szolgálja. A egyes bizottságot Hóman Bálint villásreggelin látta vendégül.

Nagybőjtői lelkigyakorlatok a Szilágyságban. Mint Zilahról jelentik a katolikus hívek számára Joó Sándor h. plébános március 14-én este kezdte meg a nagybőjtői lelkigyakorlatot. A lelkigyakorlat 17-én reggel ünnepi szentmisével és közös szentáldozással ér véget. — Szilágycsehn Timkó István tart lelkigyakorlatot. Itt ugyancsak 14-én kezdődik a lelkigyakorlat és 17-én fejeződik be.

Megverte a feleségét — kétezer leire ítélte a bíróság. Csikszereada. Saját tud. Kelemen Ferenc csikszereadi gazdálkodó ellen a váloperi kereset mellett följelentést tett felesége, mert férje egy családi perpatvar során az asszonyt bántalmazta. A bíróság kimondotta a válást s Kelemen az új büntetőtörvények alapján súlyos testiesértésért 2000 lei pénzbírsággal sújtotta.

Kodolányi színműve Földindulás

ORVOSI HIR. Dr. Barna László a Szent József kórház bőrgyógyász-urologus főorvosa Rimanóczy-utca 9 szám alatt ismét rendel. Telefon 27-57.

Schmoll contra Smol. Temesvár. Saját tud. A brassói Schmoll-cég pert indított Coman Danila temesvári lakos ellen, mivel az „Smol” elnevezés alatt fémtisztítószeret hozott forgalomba. A Schmoll-gyár ebben az eljárásban cimbitorlást és érdekeinek megkárosítását látta. Keresetét azzal indokolta, hogy a Schmoll-elnevezés alatt nemcsak cipőkörmet, hanem általában tisztítószeret készít és a „Smol” elnevezés a közönség félrevezetését célozza. Kérte tehát, tiltsák el Coman Danilát az utóbbi elnevezés használatától. A törvényszék a keresetet elutasította, amiért az ügy a felperes fellebbezése folytán az ítélőtábla elé került. A táblai bíróság a keresetet szintén elutasította. Az indoklás szerint a „Schmoll” és a „Smol” elnevezés között nagy a különbség és Coman a maga tisztítószerét a Schmoll-féle gyártmányoktól teljesen elütő csomagolásban hozza forgalomba.

Apró csikmegeyi hírek. Csikszereada. Saját tud. Pál Antal csikdánfalvi gazdálkodó gyümölcs lopáson tettenérte Geréd Balázs ötvenes leánykáját. A gazda a leánykát súlyosan elverte, odaköltözte egy fához. Bár a felek időközben kibékültek, a törvényszék Pált ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte. — Craciun Constantinné gyergyóbakői asszony feljelentette Rusu Grigore zomszédját, hogy betört lakásába és súlyosan elverte. A bíróság egyhavi elzárásra és ezer lei pénzbüntetésre ítélte a verekedő zomszédot. — Nagy József csikmindszentgyi gazdálkodó munkát keresett Gyimesvölgyében. Amikor az egyik csendőrről leigazololta és nem volt nála a személyazonossági igazolványa: egész pénzt, ötven leit átadott a csendőrnek azzal, hogy engedje szabadon. Vesztegetés miatt egyhónapi elzárással sújtották. — Antal Róza csikszentmihályi lakos rágalmazásért jelentette fel Molnár Jánosné odaváló rokonát. Ezer leire büntette a bíróság. — A Zsögödfürdő legett melegfürdő épületének tűzkárbiztosítása tekintetében a kiszállások megtörténtek. A kár biztosítás útján megérték. A város és a zomszédos falvak közönsége valósággal örül a melegfürdő épülete pusztulásának, mert az már nem felelt meg a közegészségügyi követelményeknek és most reméli, hogy a tulajdonosok teljesen korszerű fürdő építenek a régi helyébe.

Dr. ZAKARIÁS I. ISTVÁN SZÉPVIZI KÖR-ORVOS TEMETESE. Csikszereada Saját tud. Szépviz községben 69 éves korában a napokban elhunyt dr. Zakariás I. István ny. körorvos. Az elhunyt egész életét a népi közegészségügy szolgálatába állította. Ő volt a járás legelső orvosa. Valósággal harcot hirdetett a népi, elmaradt egészségügyi kultúra színvonalának emelésére. Résztvett minden vallásos és társadalmi megmozdulásban. Sokáig volt a szépviz kaszinó elnöke is. Halálát feleségén özv. dr. Zakariás I. Istvánné sz. csikszentkirályi Létyán Erzsébeten kívül, ifj. Zakariás István, Zakariás Tibor mint gyermekei, özv. Zakariás Jakabné, Zakariás Aranka, özv. Szentpétery Bálintné, Zakariás Katalin, dr. Zakariás Manó, Zakariás Izsák, özv. Száva Jakabné, Zakariás Irma, Fröhlich Ottóné, Zakariás Ilona és dr. Zakariás Jenő mint testvérei és Zakariás Tiborné, Szász Juci mint menyé gyászolja. Temetésén résztvett az egész község lakossága. Elhunyt érdemeit Budurrián János örmény szertartású római katolikus esperes-plébános méltatta. Különben az elhunyt nagytudású orvos alkalmi munkatársa volt lapunknak is: igen nagy kulturára valló keresztjevőnyeivel jelentős sikereket ért el.

Váradvelencén vasárnap a 9 óras szentmisén tartották közös szentáldozásukat a Nőszövetség és a dalárda tagjai. A szentáldozáson ugy a férfiak, mint a nők igen szép számban vettek részt. Szentmise után a velencei katolikus házban közös reggeli volt.

Szénatűz a faraktárban. Temesvár. Saját tud. Az erzsébetkülvárosi Hladik-féle faraktárban tűz ütött ki. A tűz az ugyanabban a házban lakók fűskamrájában keletkezett és percek alatt átharapózott a faterlepen lévő szénaraktárra. A deszkából készült raktár, valamint a benne felhalmozott széná elhamvadt. Az általános tűzifahiány miatt a faraktárban egy darab tűzifa sem volt e így a telepen kiütött tűz nagyobb kárt nem okozott.

Szülei rossz családi élete miatt fölakasztotta magát egy kiskorú gyermek. Csikszereada. Saját tud. Megdöbbentő tragédiát okozott a közeli Gyergyóremetén a rossz családi élet. Az egyik gyergyóremeteli házaspár már hosszú évek óta állandó civódásban élt a kiskorú gyermekük idegeit valósággal tönkretette édesapja és édesanyja rossz családi élete. A napokban a szülők bíróság előtt elváltak s a gyermek most már még jobban érezte a családi élet hiányát. A 15 éves gyermek elkeseredésében fölakasztotta magát és meghalt. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak a felelősség megállapítására.

Földindulás bemutató szombaton este

Zürichi zárlat. Párizs 9.74, London 17.20, Newyork 446, Brüsszel 75.80, Milánó 22.52, Amsterdám 236.80, Berlin 178.75, Szófia 550 aruban, Belgrád 10, Bucureszt 340 aruban.

Tordai hírek. Saját tud. A város tanácsának határozata értelmében az összes régi városi adó- és illetéktartozásokat az év március 31-ig bírságmentességi kedvezménynek lehet befizetni. — A tordai rendőrség igazgatóját Ghişoiu Joant elhelyezték Segesvárra és helyébe rendőrigazgatónak és helyettes főnöknek Tordára helyezték Marosvásárhelyről dr. Neamtu Sabina rendőrigazgatót, aki tordai állását már el is foglalta. — Aranygyéresen ünnepélyes külsőségek között iktatták be állásába Gyulay Lajos egyhangulag megválasztott új református lelkészét. — A légvédelmi előadásokat Tordán hétről-hétre nagy közönség látogatja. Ujabbban az előadásokat csak román nyelven tartják. — Onet Nicolae 21 éves legényt Torda határában az országúton elütötte egy tehérgépkocsi. Válságos állapotban szállították be a kórházba. — Vincze Sándor kisgazda telkén kéménytűz folytán tűz ütött ki, a zomszédok és a tűzoltóság gyorsan elfojtották a tüzet, mielőtt súlyosabb károkat okozott volna. — Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és a tordai Gazdakör irányításával a tordavidéki, főképp az Aranyvölgyi kisgazdák jelentékeny területek vészkedik a nemes szója-bab termesztésért.

Szolgáltatás gyógszertárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógszertárak tartanak szolgálatot:
Mátyas király, Str. Vlăhuta No. 46, Telefon 21-34. (Ajtay).
Irgalmasok, Boulevardul Regole Ferdinandului, Telefon 14-84.
Minerva, Piața Unirii.
Salvator, Str. Alexandri. (Neményi).
Sabina, Piața Mihai Viteazul, Telefon 11-12.

Meghívó

Az ERDELYI BANK R. T. 1940. április 4-én, délután 1 órakor Bucurestiben, saját székházában, Str. Ion Ghica 7—9. szám alatt tartja

45. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság jelentése az 1939. üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1939. évi mérleg- és veszteség-nyereség-számla jóváhagyása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
4. Határozat a felmentvény megadása tárgyában.
5. A sorshúzás útján kisorsolt gróf Bethlen Béla, dr. Jelen Gyula, Mihai Popovici és Dimitrie M. Burillianu urak helyett 4 igazgatósági tag megválasztása.
6. Felügyelőbizottsági tagok választása és tiszteletdíjának megállapítása.

Felkérjük t. részvényeseinket, hogy, amennyiben a közgyűlésen részt venni kívánnak, szíveskedjenek az alapszabályok rendelkezése értelmében részvényeiket legkésőbb 1940. március 29-ig a bank főpénztárainál, vagy valamelyik fiókjánál átvételi elismervény ellenében letenni.

A megbízottak meghatalmazásai azon határidőben teendők le, mint a részvények. Meghatalmazottak az új kereskedelmi törvény 220. és következő szakaszaiban írt személyek lehetnek. Igazgatósági tagok, felügyelőbizottsági tagok és a bank tisztviselői nem szerepelhetnek meghatalmazottak gyanánt.

A közgyűlés határozatképességéhez szükséges az alaptőke felét képviselő részvényeseknek személyes vagy meghatalmazott útján jelenléte.

Amennyiben fenti időpontban a Cod. Com. Carol II. 210. §-ban előírt számban a részvényesek nem jelennek meg, úgy az újabb közgyűlés 1940. április 12-én d. u. 1 órakor tartatik meg a fentemlített helyen és tárgysorozattal.

AZ IGAZGATÓSÁG

ERDELYI BANK R. T. Bucuresti - Kolozsvár

Fiókok: Arad, Brassó, Nagyvárad, Szatmár, Szeben, Marosvásárhely, Temesvár

Vagyon

Mérleg-számla 1939, december 31-én

Teher

	Lei	Lei	Lei	Lei
Pénztár:				
a) Készpénzkészlet	157.313.203			
b) Diszponibilitás a B. N. R.-nél és a Posta-csekkpénztárnál (C. E. C.)	47.635.364		204.948.567	
A vista bankári követelések:				
a) Leiben	206.858.105			
b) Devizában	16.342.546		223.200.651	
Értékpapírok:				
I. Belföldiek:				
a) Állami értékpapírok: 7.760.500 n. é.	5.578.081			
b) Tőzsdén jegyzett értékpapírok: 794.000 n. é.	1.208.655			
c) Tőzsdén nem jegyzett értékpapírok: 167.700 n. é.	15.915	6.802.601		
II. Külföldiek: 22.000 n. é.		9	6.802.610	
Váltótárca:				
I. Belföldön fizetendők:				
a) Nyílt váltóhitelek	60.557.984			
b) Áru, értékpapír és más fedezettel	1.797.436			
c) Jelzálogfedezettel	129.517.681		191.873.101	
Folyószámla adóok:				
I. Belföldi adóok:				
a) Külön fedezet nélkül	130.517.398			
b) Kereskedelmi értékfedezettel	1.866.047			
c) Értékpapírfedezettel	289.808			
d) Árufedezettel	28.155.875			
e) Jelzálogfedezettel	149.664.768			
f) Más különféle fedezettel	376.791.445	687.285.341		
II. Külföldi adóok:		18.389.215	705.674.556	
Az 1934. IV. 7-i adósságrendező törvény kedvezményeiben részesített adóok: (Csökkentett tőkeösszeg)			12.391.263	
Részesedések:				
Belföldön: ipari és kereskedelmi vállalatoknál			3.750.000	
Hosszú lejáratú kölcsönök			58.512	
Ingtatlanok:				
a) A bank üzleti céljaira szolgáló ingatlanok	41.683.272			
b) Más ingatlanok	14.371.547		56.054.819	
A nyugdíjalap értékei			9.000.000	
Különféle elszámolási számlák			349.067.138	
Átmeneti számlák			7.075.410	
			1.769.896.627	
Nyilvántartási számlák:				
Alapszabályszerű letétek		5.550.000		
Kezességi adóok és a bank által adott garancia levelek: Belföldön		244.988.972		
Kézizálogban levő kereskedelmi értékek		249.943.541		
Inkasszóértékek		64.876.636		
Jelzálogok, engedményezések, kézizálogban levő áruk és egyéb fedezetek		819.055.708		
Megőrzésre átadott értékpapírok és más értékek		319.797.422		
Kézizálogban levő értékpapírok		1.629.200		
Óvadék értékpapírok		27.519.400		
Meghitelezések és különfélék		47.484.283		
		1.780.845.162		
Részvénytőke				200.000.000
Tartalékalapok:				
Rendes tartalékalap			23.500.000	
Értékcsokkfenési alapok:				
a) Kétes követelések tartalékalapja	54.174			
b) Ingatlan értékcsokkfenési alap	5.000.000		5.054.174	
Tisztviselők nyugdíj- és segélyalapja				10.579.330
Betétek:				
I. Belföldiek:				
a) Látra:				
Bemutatóra szóló betétkönyvvel	151.003.481			
Névre szóló betétkönyvvel	12.471.599		163.475.080	
b) Határidőre:				
Bemutatóra szóló betétkönyvvel	284.554.237			
Névre szóló betétkönyvvel	87.144.658		371.698.895	
II. Külföldiek:				44.239.193
Hitelezők:				
Folyószámlabetétek				
I. Belföldiek:				
a) Látra	338.363.382			
b) Határidőre	151.008.702		489.372.084	
II. Külföldiek:				
a) Látra	19.634.781			
b) Határidőre	112.830.228		132.465.009	
Fel nem vett osztalékok				1.201.250.261
Visszeszámított váltók				408.433
Különféle elszámolási számlák				10.931.956
Átmeneti számlák				302.446.754
Folyó évi tiszta nyereség				1.551.473
				14.174.246
				1.769.896.627
Nyilvántartási számlák:				
Alapszabályszerű letétek		5.550.000		
Kezességi és a bank által adott garancia levelek hitelezői: Belföldön		244.988.972		
Kézizálogban levő kereskedelmi értékek letétesei		249.943.541		
Inkasszóértékek megbízói		64.876.636		
Jelzálog, cessziók, áruk és más garanciák letétei		819.055.708		
Megőrzésre átadott értékpapírok és más értékek letétei		319.797.422		
Kézizálogban levő értékpapírok letétei		1.629.200		
Különböző kikölcsönzött értékek		27.519.400		
Meghitelezések és különfélék		47.484.283		
		1.780.845.162		

Kolozsvár, 1939. december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG NEVÉBEN

Conrad

Mocsonyi
elnök

Hargitay

Az ellenőrzésért:
Ioan Petrean
ügyvezető igazgató

A könyvelésért:
Szabó Márton
aligazgató, jogosított könyvelő

Lelki élet könyvei: SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Bretano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	ára 120	Lei
Schütz: <i>Eucharisztia</i>	" 137	"
Schütz: <i>Órség</i>	" 145	"
Schütz: <i>Örökkévalóság</i>	" 145	"
Schütz: <i>Isten a történelemben</i>	" 130	"
Spiragó: <i>Felnőtiek katekizmusa I., II., III. füzve</i>	" 400	"
Spiragó: <i>Felnőtiek katekizmusa I., II., III. kötet</i>	" 500	"
Spiragó: <i>A boldogságos Szűz</i>	" 120	"
Sik: <i>Zsoltároskönyv</i>	" 100	"
Szivos: <i>A ma diákja</i>	" 120	"
Szivos: <i>Diáklelkigyakorlatok</i>	" 130	"
Tanquerei: <i>Aszketika és misztika</i>	" 230	"
Tomka: <i>Három nap a Manrézában füzve</i>	" 130	"
Tomka: <i>Három nap a Manrézában kötet</i>	" 175	"
Turner: <i>Engedjétek hozzám!</i>	" 105	"
Tóth: <i>Miatyánk</i>	" 280	"
Tóth: <i>Hiszek egy Istenben</i>	" 240	"
Tóth: <i>Hiszek Jézus Krisztusban</i>	" 240	"
Tóth: <i>Krisztus király</i>	" 240	"
Tóth: <i>Tízparancsolat I., II.</i>	" 480	"
Triál: <i>Új élet</i>	" 105	"
Triál: <i>Új szellemiség</i>	" 100	"
Triál: <i>Az új nemzedék lelkiisége</i>	" 72	"
Zsámár: <i>Az isteni jegyes</i>	" 40	"
Biró: <i>Jézus Szive és a kommunizmus</i>	" 27	"
Biró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	" 20	"
Beaudemenon: <i>Elmélkedések az evangéliumról I., II., III.</i>	" 600	"
Blázovich: <i>A legfájdalmasabb válság</i>	" 60	"
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	" 105	"
Bangha: <i>Örök élet igéi I., II., III., IV.</i>	" 390	"
Bangha: <i>Eucharisztia</i>	" 234	"
Brandstein: <i>Etika</i>	" 172	"
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	" 115	"
Csávossy: <i>A nagy király nyomdokain</i>	" 235	"
Csávossy: <i>Kereszt és feltámadás</i>	" 235	"
Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i>	" 35	"
Csávossy: <i>A szeretet nagy titka</i>	" 110	"
Csávossy: <i>Szent József tisztelete</i>	" 10	"
Csávossy: <i>Adventi elmélkedések</i>	" 60	"
Csávossy: <i>Újjászületés szentsége</i>	" 30	"
Csávossy: <i>Az idők nagy jele</i>	" 15	"
Chesterton: <i>Aquinoi Szent Tamás</i>	" 108	"
Dér: <i>Életforrás</i>	" 90	"
Dombi: <i>Isten szeretetéről</i>	" 30	"
Dombi: <i>Kalauz</i>	" 35	"
Drinek: <i>Szabadságot, munkát, kenyeret</i>	" 115	"
Erdődi: <i>Szeretettel, szenvedéssel</i>	" 80	"
Erdődi: <i>Jézus nyomában</i>	" 115	"
Elekes: <i>Krisztust — kenyeret</i>	" 165	"
Evetovics: <i>Királyi törvény</i>	" 140	"
Esser: <i>Negyedóra a szőszéken I., II., III.</i>	" 270	"
Eymard: <i>Isteni nagy Szentség</i>	" 80	"
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	" 80	"
Fattinger: <i>Tanít az élet</i>	" 244	"
Faber: <i>Ez nagy Szentség valóban</i>	" 165	"
Gálos: <i>Isten magányában</i>	" 58	"
Gálffy: <i>Istenfiúi életünk</i>	" 186	"
Gyéressy: <i>Uram nem vagyok méltó.</i>	" 60	"
Griger: <i>Krisztus helyett követésben</i>	" 80	"
Hynek: <i>Krisztus kihalála</i>	" 80	"
Horváth: <i>Tízperces szentbeszéd</i>	" 85	"
Hajdók: <i>Királyi élet, királyi vér</i>	" 90	"
Horváth: <i>Életépítés</i>	" 65	"
Harsányi: <i>Nemporladó kezű király</i>	" 180	"
Jámbor: <i>Örökmécses</i>	" 55	"
Jámbor: <i>Szent Ignác víze</i>	" 7	"
Kecskés: <i>A keresztény társadalmi élet alapelvei</i>	" 310	"
Korompay: <i>Örökélet érettségijén</i>	" 75	"
Karl: <i>Katolicizmus lényege</i>	" 108	"
Kemenes: <i>Keresztény királyi papság</i>	" 145	"
Koepgen: <i>A szó hatalma</i>	" 105	"
Lemoine: <i>Don Bosco élete I., II.</i>	" 470	"
Lehodey: <i>Isten kezében</i>	" 120	"
Láng: <i>A munka tudománya</i>	" 116	"
Marmion: <i>Krisztus a lélek élete</i>	" 180	"
Müller: <i>A kereszt diadala</i>	" 144	"
Müller: <i>Harmatozatosok egek</i>	" 130	"
Megyesi: <i>Az isteni hegylem anyja</i>	" 90	"
Modin: <i>Szól az arsi szent</i>	" 90	"
Müller: <i>Ima és hivatás</i>	" 15	"
Molnár: <i>A szociális egyház az emberért</i>	" 110	"
Magdiacs: <i>Krisztus világossága I., II.</i>	" 400	"

Megnyilt a színház elővételi pénztára a Thalia prózai együttesének nagyváradi vendégjátékára

Első bemutató Kodolányi János színműve a „Földindulás”

Óriási érdeklődés előzi meg a Thalia színház prózai együttesének váradi vendégjátékát. Az érdeklődés érthető is, hiszen az igazgatóság olyan műsorral lépi meg városunk közönségét, ami minden eddigit elhomályosít. Első bemutatói Kodolányi János óriási sikerű színműve, a Földindulás kerül színre. A külföldi sajtó egyöntetű megállapítása szerint a Földindulás című színműhöz hasonlót az utolsó tíz évben nem írtak és darabnak ilyen sikere még nem volt. A Thalia prózai együttese kolozsvári diadalmas előadásai után végre szombattól nálunk is színre hozza ezt a nagyszerű ujdonságot az együttes legkiválóbbjaival, teljesen új — direkt erre a darabra készült — díszletekkel, Kádár Imre kiváló rendezésében. A Földindulás váradi előadása eseményzámba menő lesz, amely szombaton este 9, vasárnap délután 6 és este 9, valamint hétfőn este 9 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor rendez helyarákkal. Az óriási érdeklődésre való tekintettel, jegyeiről ajánlatos lesz mindenkinek elővételben gondoskodni, amelyre a színház elővételi pénztára a közönség rendelkezésére áll naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

Feleség — olesó helyárrakkal. A színház délutáni előadásában műsorába iktatta a mult ciklus óriási sikerű ujdonságát Bókay János ragyogó vígjátékát, a Feleséget, olesó helyárrakkal és pedig szombaton délután 5 óra és vasárnap délután 3 órai előadásban.

Gyermekkeresztesek. Az együttes második bemutatója, Lucian Blaga kiváló író színműve, a Gyermekkeresztesek lesz műsoron kedden este díszelőadás keretében, amelyen a szerző személyesen jelen lesz. Az előadás zenekísérete, rendezése, díszletei és szereposztása egyik nagy eseménye a ciklusnak. A darab részletes ismertetésére még visszatérünk.

A CIKLUS PONTOS MŰSORA:

Március 16. szombat délután 5 órakor: **Feleség.** (Olesó helyárrakkal).

Szombat este 9 órakor: **Földindulás.** (Kodolányi János nagyszabású izgalmas színműve. — Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Ilona, Pál Magda, Mária Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Havady Nagy Ilonka, Faludy Márta, Járjai Teri, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád, Bérczi Mihály, Bodó György, Perényi János, Senkálzky Endre. — A díszleteket Rajnay Sándor tervezte. Premier hértet 14. szám.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Feleség.** (Olesó helyárrakkal).

Vasárnap délután 6 órakor: **Földindulás.**

Müller: <i>Szent bilincsek</i>	" 55	"
Meschler: <i>Készület a nagy lakomára</i>	" 72	"
Mihelics: <i>Modern katolikus fejek</i>	" 173	"
Mikos: <i>Quadragesimo anno gazdasági rendje</i>	" 145	"
Müller: <i>Legyetek tökéletesek II. kiad.</i>	" 35	"
Noszlopi: <i>Világnézetek lélektana</i>	" 173	"
Müller: <i>Jertek imádjuk</i>	" 42	"
Plus: <i>Lumen Christi</i>	" 68	"
Roothan: <i>Kövess engem</i>	" 25	"
Ráb: <i>Eucharisztikus példák</i>	" 65	"
Némethy: <i>A lélek Istennel való magányos beszélgetésének könyve</i>	" 58	"
Oberhammer: <i>Példák az életből</i>	" 190	"
Oszlay: <i>Szabin testvér</i>	" 115	"
Plus: <i>A kereszt királyi útja</i>	" 95	"
Plus: <i>Égből szállott</i>	" 55	"
Plus: <i>P. Petit hajója</i>	" 90	"
Plus: <i>Papi elmélkedések</i>	" 216	"
Petró: <i>A gyermekek korai szentáldozása</i>	" 105	"
Schmiedt: <i>A megváltás szolgálói</i>	" 162	"

Legszebb ajándékkönyvek:

Missalé egészvászonkötés, vörösmetszés	Ara 303	Lei
Missale, egész vászonkötés, arany-metszés	" 338	"
Missalé hátkötésben, vörösmetszés	" 370	"
Tóth Tihany: <i>összegyűjtött művei</i> 22 kötetben. Dús aranyozásu, egészvászonkötésben	" 4400	"

Vasárnap este 9 órakor: **Földindulás.**

Hétfő este 9 órakor: **Földindulás.**

Kedd este 9 órakor: **Gyermekkeresztesek.** (Lucian Blaga hatalmas színműve. Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy díszleteivel. Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Ilona, Havady Nagy Ilonka, Pál Magda, Haáz Jolly, Faludy Márta, Feledi Éva, Járjai Teri, Hegyi Lili, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Senkálzky Endre stb. Premier hértet 15. szám.)

A fenti előadásokra jegyek elővételben szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál, naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

A Comedie Francaise együttesének nagyszerű előadásai Budapesten

A kormányzói pár jelenlétében, nagyszámú előkelőség vett részt az előadásokon

Budapestről jelentik: A Comedie Française együttese hosszú idő óta először indult el közép- és kelet-európai körútra. Ennek során hétfőn este Budapesten tartott egyetlen előadást a Vigszínházban. Színre került Paul Morand: „Az utas és a szerelem” című kétfelvonásos komédiája és Musset: „Ne tréjálj a szerelemmel” című játéka. A magyar közönség számára gyűlt össze ebből az alkalomból a Vigszínházban és az előkelő közönség sorában ott volt a kormányzói pár és Horthy István a menyasszonyával, aki ezúttal először jelen meg vőlegénye szülei társaságában. Megjeleni az előadásban Kánya volt külügyminiszter, Kozma Miklós, Bethlen István gróf, Bárcziházi Bárczy István, Eckhardt Tibor és még számos előkelőség.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: MARCO POLO KALANDJAI.
APOLLÓ: HA ELJÖN A HOLNAP.

Schütz: <i>Dogmatika I—II.</i>	" 900	"
<i>Teljes szentírás öt kötetben, tokban</i>	" 1440	"
Schütz: <i>Szettek Élete</i> négy kötetben, füzve	" 432	"
Félvászonkötésben	" 576	"
Egészvászonkötésben	" 648	"
Díszvászonkötésben	" 864	"
Luxusbőr-kötésben	" 1224	"

Legjobban ajánlható ifjúsági munkák:

Bárany: <i>Jó szerencsét</i>	Ara 125	Lei
Csürös: <i>Ripsz és Ropsz</i>	" 100	"
Dénes: <i>Marianne kisasszony</i>	" 125	"
Defoe: <i>Robinson</i>	" 130	"
Csák: <i>Vér és láng között</i>	" 60	"
Kalmár: <i>Montezuma koronája</i>	" 160	"
" <i>Küzdelmek a fehér halál országában I—II.</i>	" 425	"
Kosáryné: <i>Gyöngyvirág</i>	" 120	"
Orbán: <i>Fehér korall</i>	" 144	"
Somfay: <i>Mégis szép az élet</i>	" 160	"
Székely: <i>Paca Pali vilézi tettei</i>	" 110	"
Sebők: <i>Öt világrészen keresztül</i>	" 140	"
" <i>Egy királyné életéért</i>	" 140	"
Zaymus: <i>Ünnepi köntös</i>	" 120	"

Leánykönyvek:

Blaskó: <i>Mária és Márta</i>	Ara 60	Lei
Rusznay: <i>Nő a modern társadalomban</i>	" 72	"

Légyvédelmi tudnivalók

(Második közlemény)

C) Mi a teendő váratlan támadás esetén

Azonnal az óvohelyre kell sietni és azt gáz- és légmentesen elzárni.

Akik gázálarccal rendelkeznek, azoknak ezt könnyű helyen kell tartani.

Ha nem rendelkezünk megfelelő pincével, a lakásban kell maradni, ügyelni kell azonban arra, hogy ne álljunk az ablak mellett, nehogy a bomba szilánkjai megsebesítsenek.

A legjobb egy vastag fal mellett állni, vagy két vastag fal egyesülésénél.

Az ablakokat és az ajtókat légmentesen be kell zárni.

A bombázás ideje alatt az óvohelyen kell maradni mindaddig, amíg kívülről nem értesítenek bennünket a veszély megszűnéséről.

Ha az utcán, vagy mezőn tarózkodunk a bombázás alatt, akkor a falak sarkán, vagy az árokban huzódjunk meg.

Ha egy bomba robban, akkor gyorsan földre vetjük magunkat, nehogy a bomba szilánkjai megsebesítsenek.

D) Mit nem szabad tenni

Nem szabad olyan szobában lenni, ahol bomba robbant.

Ne dörzsöljük meg a szemünket a kezünkkel, nem szabad olyan helyen érinteni a földet, ahol bomba robbant vagy a gáz megfertőzte.

Nem szabad olyan szobába belépni, ahol gázmérgezés történt, anélkül, hogy erre az egészségügyi hatóságok előzetes engedélyét kértük volna.

Ne fogyasszunk olyan ételeket, vagy italokat, melyeket gáz érintett.

Nem szabad olyan ruhát használni, amelyet gáz érintett. Ezeket szódás melegvízbe kell áztatni.

Ha olyan hely közelében voltunk, ahol bomba robbant vagy gáz érintett bennünket, nem szabad megszökni, — kivéve, ha az orvos erre engedélyt adott, — hanem a legközelebbi segélyállomásra kell vitessük magunkat.

Nem szabad a gyújtó bombára vizet önteni, hanem csak a tűz terjedését kell megakadályozni.

E) A riadó megszűnésének jele

A riadó megszűnését a következőképpen hozzák a lakosság tudomására:

1. Szirénákkal, amelyek percekig, rövid szaggatott, hangot hallatnak.

2. Harangokkal, melyek röviden szólnak néhány percig. Mérgezőgázzal történt támadás esetén a veszély végét minden óvohelyen külön jelzik a fertőtlenítést végző csapatok.

Közvetlenül a bombázás után nem szabad az utcán közlekedni. Akiknek halaszthatatlanul fontos dolguk van, utasítást kell kérniük a fertőtlenítő csapatától és azt feltétlenül betartani.

A világitást megszüntető rendelkezés megszűnése után vissza lehet térni a megszokott csökkentett világitásra.

2. SZAMU UTASÍTÁS

A) A pince és a földalatti helyiségeknek óvohelyként való használata, a már meglévő épületekben

A már meglévő épületekben, melynek a pincehelyiségei megfelelnek ellátva óvohellyel s amelyek körül nincs elegendő hely árok ásására, azoknak az egyik helyiségben bombamentes fedezék lehet építeni.

A fedezék céljaira kiválasztott helyiség a következő feltételeknek kell megfeleljen:

a) Közvetlenül a lépcső mellett legyen elhelyezve.

b) Lépcső lejárattal és egy tartalék kijáratral legyen ellátva.

c) A bejáratban nem szabad semmilyen vezetőnek lenni (viz, villany, kanális stb.)

Ha a helyiség magassága megengedi, akkor a plafon alá néhány zsák homokot kell elhelyezni — gerendázat segítségével — úgy, hogy az esetleges épüzetromok súlyának tudjon ellenállni.

Ha ezt a helyiség magassága nem engedi meg, akkor felette a földszint padozatán kell a homokkal teli zsákokat elhelyezni, míg a fenntartó gerendázatot közvetlenül a pincehelyiség plafonja alatt kell elhelyezni.

Intézkedéseket kell tenni a helyiség oldalfalainak a jókarban tartására is.

Az ablakokba ugyancsak homokzsákokat kell helyezni.

A gáz elleni védekezést, amit az ilyen pince nyújthat, csak úgy érhetjük el, ha minden, a pincébe vezető ajtót a legbiztonságosabban elzárunk, úgyis minden olyan nyílást, amely a külső levegővel érintkezésben van. Ha az ajtók nem zárnak tökéletesen, akkor feltétlen szükséges, hogy ezeket kívülről egy pokróccal eltakarjuk. Ez megakadályozza a gázok behatolását, ha a pokróc nagysága meghaladja az ajtó nagyságát egy pár centiméterrel, úgy hosszában, mint szélességében és hogy felezőn álljon, amit úgy érhetünk el, hogyvalamint nehéz súlyt akasztunk a

pokróc végére, vagy a földön fekvő végére egy hosszú vasrudat fektetünk.

A védekezés hatásosabb, ha egy pokróc helyett kettőt helyezünk el a következő távolságra egymástól: az első arra az ajtóra, amely a földszinti lépcső feljárójánál van, a másikat pedig, — ha a pincének nincs dupla ajtaja — egy különleges farámában az épület végében.

Ez a védekezés azonban nagyon relatív és semmi körülmények között nem szabad ide belépni anélkül, hogy az illető a saját gázmaszkját magánál ne tartsa.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Általános Hitelbank elmúlt üzletévének mérlege

Hat millió négyszáztizenhétezer pengő nyereséggel zárult a nyereség és veszteség-számla

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága 1940. március 8-án tartott ülésében megállapította az 1939 üzletévé mérlegét. Eszerint a nyereség- és veszteség-számla 6.417.179, 26 P nyereséggel zárul, szemben az előző évi 5.498.300,15 P-vel. Az 1939 üzletévé tiszta nyeresége 943.830 P összegű leírások után és 2.256.300,15 P előző évi nyereségáthozat nélkül 4.160.879,11 P-t tesz ki. 1938-ban a leírások összege 1.576.051,72 P, az előző évi 3.233.662,15 P nyereségáthozat nélkül mutatkozó tiszta nyereség pedig 2.264.638 P volt.

Az igazgatóság javaslata szerint a részvények 1939 évi osztalék-szelvényeinek egyenként 1 P 50 fillérrel leendő beváltására 1.242.000 P fordítatik, míg az osztalék és az igazgatósági jutalék kiigyeztetése után fennmaradó nyereségből a tartalékalapok 700.000 P-vel, a nyugdíjalapok 1.800.000 P-vel javadalmaztatnak, végül a fennmaradó 2.591.961 P elővitetik az 1940-es üzletévre.

A bank pénztári forgalma az előző évi 4,4 milliárd P-ről 4,7 milliárd P-re, a folyószámlák forgalma pedig 12,8 milliárd P-ről 13,4 milliárd P-re nőtt. A mérlegben kimutatott betétállomány a tavalyi 298,6 millió P-vel szemben 316 millió P-re szaporodott. A váltótárca 17,3 millió P-vel, az adósság összege 28,7 millió P-vel, a tétel együttesen tehát 46 millió P-vel nagyobb.

Az intézet élekkörébe tartozó iparvállalatok foglalkoztatottsága és forgalma az elmúlt évben általában jelentős mértékben emelkedett.

Az Erdélyi Bank április 4-én tartja 45-ik közgyűlését

Az osztalék változatlanul öt százalék. — A betétállomány egy és egy negyed milliárd lei. — A bank forgalma meghaladta a negyvenmilliárd leit

Az Erdélyi Bank R. T. igazgatóságának ma közzétett meghívója szerint az intézet 45-ik évi rendes közgyűlését folyó évi április 4-én fogja Bucurestiben megtartani új bankpalotájában.

Az intézet mérleg-számlája, melyet lapunk más helyén közlünk, a bank fokozottabb mobilitásáról tesz bizonyosságot.

A készpénz-készletek és a bármikor igénybevehető bank-követelések összege 428 millió leit tesz ki, s ez a nagy mobilitás tette lehetővé azt, hogy ez év folyamán 100 millió lei államj hadfelszerelési kölcsönkötvényt jegyezett.

Annak dacára, hogy a külpolitikai események az elmúlt év végén a nyugati nagyhatalmak háborújában robbantak ki, a bank betétállománya még mindig 1 milliárd 201 millió leire rug, tanubizonyoságaként annak, hogy a betétesközönség változatlanul bizalommal van az intézet iránt az állandó feszültség közepette is.

A változott nemzetközi viszonyok által megkivánt nagyobb mobilitás érdekében a bank a ki-helyezési állományát a m. év folyamán 906 millió leire csökkentette, hogy ilyképpen fokozott igényeknek is megfelelhessen.

Az intézet múlt évi betét-forgalma 10 milliárd 122 millió lei, a hitelfolyósításiak forgalma 7 milliárd 419 millió lei volt, összforgalma pedig meghaladta a 40 milliárd 247 millió lei összeget.

Az intézet közgyűlése által korábban elhatározott tőkeemlést az elmúlt évben végrehajtotta és eddigi 150 millió lei alaptőkéjét 200 millió leire emelte. Ilyképpen saját tőkét 242 millió leire szaporodtak.

A bank múlt évi bruttó nyeresége az előző évi 101,6 millió leivel szemben 104,7 millió leire emelkedett, melyből levonva a terheket, a mutatkozó 22,1 millió lei tiszta nyereségből 7,9 millió leit a kétes követelések tartalékalapjához csatolt és a megmaradó 14,2 millió lei nyereségből Lei 500.— n. é. régi részvényenként 5%, vagyis darabonként 25.— lei osztalék fizetését fogja az

igazgatóság a közgyűlésnek javasolni. A nyereség többi részét szintén a tartalékalapok tovább megerősítésére fogja fordítani.

Városunkban a bank helyi fiókja az itteni hitelélet egyik legjelentősebb tényezője, amely Bernáth Béla igazgató vezetése alatt az elmúlt évben is a bank méreteinek és tradíciójának megfelelően töltötte be hivatását.

Apróhirdetések

Allást keres

szavanként 1 lei

Házvezetőnéni

menne fiatal urinó. —

Cím a kiadóban.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás lakás

mellékkeliségekkel kiadható azonnala. Ugyanott 2-3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordae 38.

Kiadó

3 szoba, előszoba, fürdőszoba, mellékkeliségekkel május 1-re. Katona. — Nagyvárad, Piata Unirii 2.

2x1 szoba konyhás lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Plevnei 1.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerarubáz, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Mély gyermekkosci eladó. Nagyvárad, Str. Alexandri 13.

Egy melegvíz berendezés „Boyer” üszhely tülleppel, komplett, olcsón eladó. Nagyvárad, Jorga-u. 14. Merza.